

IETEIKUMI

KOMISIJAS IETEIKUMS

(2013. gada 11. septembris)

par saskaņīgiem nediskriminēšanas pienākumiem un izmaksu aprēķināšanas metodēm, lai veicinātu konkurenci un uzlabotu ieguldījumu vidi platjoslas pakalpojumu jomā

(2013/466/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 19. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestādes (BEREC) un Komunikāciju komitejas (COCOM) atzinumus,

tā kā:

- (1) Lai sekmētu inovāciju, palielinātu ražīgumu, nodarbinātību un konkurētspēju un galu galā radītu ekonomisko izaugsmi un sasniegtu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus, ir svarīgi pilnveidot ES iekšējo tirgu elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu jomā, jo īpaši izvēršot ātrdarbīga interneta tīklus. Komisija, valsts regulatīvās iestādes (VRI) un BEREC, izstrādājot kopīgas pieejas Direktīvā 2002/21/EK noteiktā tiesiskā regulējuma (turpmāk – "tiesiskais regulējums") saskaņīgai piemērošanai, veicina elektronisko sakaru iekšējā tirgus attīstību.
- (2) Ātrdarbīgas platjoslas infrastruktūras izvēšana ir nozīmīga, lai sekmētu Savienības ieguldījumus, darba vietu izveidi un vispārēju ekonomikas atveseļošanu. Tādēļ Komisija un Eiropadome ir noteikušas vērienīgus mērķus ātrdarbīgas platjoslas izvēšanai, kas ir daļa no Eiropas digitalizācijas programmas, kura ir viena no stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīvām.
- (3) Viens no Eiropas digitalizācijas programmas galvenajiem mērķiem ir izvērst nākamās paaudzes piekļuves (NGA) tīklus. Eiropas digitalizācijas programmas mērķis ir atbalstīt būtiskus ieguldījumus, kuri jāveic turpmākajos gados. Šā ieteikuma mērķis ir veicināt efektīvus ieguldījumus un inovācijas jaunās un uzlabotās infrastruktūrās, un vienlaikus tajā ir atzīta vajadzība saglabāt īstenu konkurenci,

kas ir nozīmīgs ilgtermiņa ieguldījumu stimuls. Šā ieteikuma nolūks ir i) nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, piemērojot stingrākus noteikumus par nediskriminēšanu, ii) nodrošināt vara kabeļu tīklu piekļuvei noteikto regulēto vairumtirdzniecības cenu paredzamību un stabilitāti, kā arī iii) palielināt noteiktību attiecībā uz apstākļiem, kuriem būtu jānodrošina regulēto vairumtirdzniecības piekļuves cenu neieviešana NGA pakalpojumu jomā. Pieejai, kurai atbilstīgi šādā veidā tiek palielināta tiesiskā un regulatīvā paredzamība, būtu jāsekmē tuvākā un nedaudz tālākā nākotnē nepieciešamo ieguldījumu piesaistīšana.

- (4) Ir svarīgi nodrošināt regulatīvo paredzamību, jo tā sekmēs efektīvus ieguldījumus un inovācijas jaunā un uzlabotā infrastruktūrā. Saskaņīgas un stabilas regulatīvās pieejas piemērošana ilgākā laikposmā ir būtiska, lai ieguldītājiem sniegtu pārliecību, kas tiem nepieciešama, lai izstrādātu ilgtspējīgus uzņēmējdarbības plānus. Lai nodrošinātu nepieciešamo paredzamību ilgākā laikposmā, proti, ilgāk par atsevišķā tirgus analizē aptverto periodu, VRI saskaņā ar tiesisko regulējumu, ciktāl tas iespējams, pasākumos, ar kuriem nosaka pienākumu izmantot regulatīvos līdzekļus, būtu jāprecizē, kā paredzamās pārmaiņas tirgus apstākļos varētu ietekmēt attiecīgos tiesiskās aizsardzības līdzekļus.
- (5) Pēc to pasākumu projektu novērtēšanas, par kuriem paziņots Komisijai saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK 7. pantu, konstatēts, ka visā Savienībā joprojām pastāv būtiskas neatbilstības to pienākumu piemērošanā, kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/19/EK ⁽²⁾ 10. pantu jāievēro attiecībā uz nediskriminēšanu un saskaņā ar 13. pantu – cenu kontroles un izmaksu uzskaiti attiecībā uz Ieteikumā 2007/879/EK ⁽³⁾ minēto infrastruktūras piekļuves vairumtirdzniecības tirgu (4. tirgus) un platjoslas piekļuves vairumtirdzniecības tirgu (5. tirgus).

⁽¹⁾ OV L 108, 24.4.2002., 33. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/19/EK par piekļuvei elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva) (OV L 108, 24.4.2002., 7. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 2007. gada 17. decembra Ieteikums 2007/879/EK par attiecīgajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem ("Ieteikums par attiecīgajiem tirgiem") (OV L 344, 28.12.2007., 65. lpp.).

- (6) Regulējošie pienākumi, kas uzlikti saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK 10. pantu, visā Savienībā joprojām ievērojami atšķiras pat tad, ja pamatā esošās tirgus problēmas ir salīdzināmas. Lai gan pirms pavisam neilga laika aizvien vairāk VRI apsvēra iespēju precīzāk piemērot vispārēju nediskriminēšanas pienākumu, izmantojot galvenos darbības rādītājus un nodrošinot stingri vienlīdzīgu piekļuvi, pasākumu projekti, par kuriem paziņots Komisijai saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK 7. pantu, šajā saistībā apliecina būtiskas atšķirības starp VRI pieejam attiecībā uz šā pienākuma tvērumu, piemērošanu, atbilstības uzraudzību, izpildi un īpaši – izvēlēto vienlīdzības principu (ja tāds vispār tiek izmantots).
- (7) Līdzīgi – regulējošie pienākumi attiecībā uz piekļuves cenas noteikšanu, kuri 4. un 5. tirgū uzlikti saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK 13. pantu, arī ievērojami atšķiras atkarībā no konkrētās Savienības dalībvalsts, lai gan šādas atšķirības nav pamatotas ar atšķirīgiem apstākļiem valsts mērogā. Šajā saistībā Komisija ir pastāvīgi mudinājusi VRI, lai tās atbilstīgi savām Direktīvas 2002/21/EK 7. pantā paredzētajām pilnvarām i) izmantotu piemērotas izmaksu uzskaites metodes un vienā un tajā pašā vērtību radīšanas ķēdē esošajiem piekļuves produktiem nodrošinātu konsekventas cenu noteikšanas metodes, lai saglabātu ieguldījumu apjoma principu, ii) attiecīgā izmaksu modeļa principus piemērotu konsekventi attiecībā uz visiem attiecīgajiem ievaddatiem un iii) atzītu, ka, nosakot piekļuves cenu, ir svarīgi ņemt vērā moderna un efektīva tīkla izveides izmaksas.
- (8) To regulatīvo pieeju būtiskās atšķirības, ko VRI izvēlējās attiecībā uz šiem diviem reglamentējošajiem līdzekļiem, kavē elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu iekšējā tirgus attīstību un tādējādi neļauj panākt iespējamus labklājības uzlabojumus tautsaimniecībā kopumā. Šādu atšķirību dēļ rodas regulatīvā nenoteiktība un trūkst konsekventa piekļuves regulējuma, tādējādi ierobežojot iespējas gūt apjomrādītus ietaupījumus.
- (9) Ja 4. un/vai 5. tirgū konstatēta būtiska ietekme tirgū (BIT), tad saskaņā ar Direktīvā 2002/19/EK, jo īpaši tās 8. panta 4. punktā, minētajiem principiem jāpiemēro atbilstīgs reglamentējošo līdzekļu kopums. Šajā ieteikumā paredzētie reglamentējošie līdzekļi ir jāpiemēro saskaņā ar Direktīvā 2002/21/EK un Direktīvā 2002/19/EK izklāstītajiem principiem.
- (10) Šis ieteikums ir saskaņīgs ar Komisijas Ieteikumu 2010/572/ES⁽¹⁾, un tā pamatā izmantoti Komisijas norādījumi par Ieteikumā 2010/572/ES minēto konkrētu
- piekļuves piemērošanu tiesiskajā regulējumā. Piemēram, Ieteikuma 2010/572/ES 36. punktā sīkāk izklāstīts, kad var nebūt vajadzīga uz izmaksām orientēta pieeja attiecībā uz platjoslas vairumtirdzniecības piekļuvi, savukārt 25. punktā izklāstīta situācija, kad, īstenojot noteiktos aizsargpasākumus konkurences jomā, NGA piekļuves jomā būtu jāatsakās no vispārīgā principa, kam atbilstīgi nosaka piekļuvi uz izmaksām orientētiem NGA. Rezultātā šajā ieteikumā, jo īpaši 25.–28., 49. un 50. apsvērumā, kā arī 58. punktā izklāstītie principi būtu jāņem vērā, interpretējot abus ieteikumus.
- (11) Šajā ieteikumā aplūkoti arī tādi jautājumi, kas nav ietverti Ieteikumā 2010/572/ES, piemēram, Direktīvas 2002/19/EK 10. panta saskaņīga piemērošana un saskaņīga pieeja vara kabeļu tīklu piekļuves vairumtirdzniecības cenu aprēķināšanai.

NEDISKRIMINĒŠANAS PIENĀKUMU PIEMĒROŠANA

Vienlīdzīgas piekļuves nodrošināšana

- (12) Viens no galvenajiem šķēršļiem, kas traucē radīt patiesi vienlīdzīgus konkurences apstākļus piekļuves prasītājiem elektroniskajiem komunikāciju tīkļiem, ir priekšrocības, kas piešķirtas tāda vertikāli integrēta operatora pakārtotajiem uzņēmumiem, piemēram, mazumtirdzniecības struktūrai, kurš, izmantojot cenu diskrimināciju un ar cenu nesaistītu diskrimināciju (piemēram, diskrimināciju attiecībā uz pakalpojuma kvalitāti, piekļuvi informācijai, novilcināšanas taktiku, pārmērīgām prasībām un būtisku izstrādājuma raksturlielumu stratēģisko izstrādi), ir ieguvis būtisku ietekmi tirgū (BIT operators). Šajā saistībā, piemērojot tikai vispārēju nediskriminēšanas pienākumu, ir īpaši grūti atklāt un novērst ar cenu nesaistītas diskriminācijas gadījumus. Tāpēc ir svarīgi nodrošināt patiesi vienlīdzīgu piekļuvi, stingri piemērojot nediskriminēšanas noteikumus un izmantojot efektīvus instrumentus atbilstības pārraudzībai un nodrošināšanai.
- (13) Attiecībā uz tādu diskriminācijas gadījumu risināšanu un novēršanu, kas nav saistīti ar cenu, Komisija novēroja, ka VRI izvēlētās regulatīvās pieejas ievērojami atšķiras. Komisija uzskata, ka ieguldījumu līdzvērtība (IL) principā ir drošākais veids, kā panākt efektīvu aizsardzību pret diskrimināciju, jo piekļuves prasītājiem būs iespēja konkurēt ar vertikāli integrēta BIT operatora pakārtoto uzņēmumu, izmantojot identisku regulētu vairumtirdzniecības produktu kopu identiskās cenās, kā arī izmantojot identiskus darījumu procesus. Papildus iepriekš minētajam un atšķirībā no rezultātu līdzvērtības (RL) koncepcijas IL princips ir labāk piemērots pārredzamības nodrošināšanai un informācijas asimetrijas problēmas risināšanai.

⁽¹⁾ Komisijas 2010. gada 20. septembra Ieteikums 2010/572/ES par regulētu piekļuvi nākamās paaudzes piekļuves (NGA) tīkļiem (OV L 251, 25.9.2010., 35. lpp.).

- (14) Saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK 8. panta 4. punktu VRI ir jānodrošina, lai regulējošiem pienākumiem, kas ir piemēroti, reaģējot uz operatora ar BIT noteikšanu, pamatā būtu konstatētās problēmas būtība un lai tie būtu samērīgi, ņemot vērā Direktīvas 2002/21/EK 8. panta 5. punktu, jo īpaši tās 8. panta 5. punkta b) apakšpunktu. Domājams, ka veicamo sistēmas pielāgojumu dēļ regulētu vairumtirdzniecības ieguldījumu nodrošināšana, pamatojoties uz IL, radīs lielākas atbilstības izmaksas nekā mazāk stingras nediskriminēšanas noteikumu formas. Turklāt BIT operators nespētu gūt labumu no vairākām vertikālām sinerģijām, jo tas savām vajadzībām drīkstētu izmantot tikai tos vairumtirdzniecības produktus, kurus tas nodrošina vai piedāvā saviem konkurentiem. Tomēr šīs atbilstības izmaksas, kas ir augstākas, jāsalīdzina ar ieguvumiem, ko sniedz intensīvāka pakārtotā konkurence.
- (15) Šajā saistībā ir mazāk ticams, ka prasība, lai BIT operators, pamatojoties uz IL, nodrošinātu mantotus vara kabeļu vairumtirdzniecības ieguldījumus esošajās sistēmās, radīs pietiekamus neto ieguvumus, lai sniegtu pozitīvus samērīguma pārbaudes rezultātus, ņemot vērā augstākas izmaksas par esošo nodrošināšanas un darbības atbalsta sistēmu pārprojektēšanu, lai nodrošinātu tās atbilstību IL. Tieši otrādi, domājams, ka prasība, lai BIT operators, pamatojoties uz IL, paredzētu NGA vairumtirdzniecības ieguldījumus, kuri daudzos gadījumos tiek nodrošināti jaunām sistēmām, radīs pietiekamus neto ieguvumus un tādējādi būs samērīga, ņemot vērā salīdzinoši zemākas papildu atbilstības izmaksas, lai garantētu jauno sistēmu atbilstību IL. Pirms jaunu ieguldījumu veikšanas tā pakārtotajās struktūrvienībās BIT operatoram izstrādes posmā ar samērīgām izmaksām ir jāspēj iestrādāt IL attiecībā uz jauniem produktiem.
- (16) Ņemot vērā iespējami augstās atbilstības izmaksas, prasība, lai BIT operators piemērotu IL katrā vērtības radīšanas ķēdes līmenī, var būt nesamērīga. Tāpēc VRI vispirms būtu jānosaka līmenis, kādā, ņemot vērā to valsts apstākļus, IL piemērošana sniegtu lielākus ieguvumus konkurences un inovāciju jomā, un pēc tam jānovērtē, vai IL būtu piemērota un samērīga arī citos līmeņos. Ņemot vērā IL spēju nodrošināt ātrākas inovācijas mazumtirdzniecības tirgū, IL principā jāievieš dziļākajā iespējamajā tīkla līmenī, kurā konkurētspēja ilgtermiņā būs efektīva un ilgtspējīga. Dalībvalstīs, kurās ir liels skaits mazu BIT operatoru, IL piemērošana katram no tiem var būt nesamērīga.
- (17) Gadījumos, kad VRI secina, ka pienākums nodrošināt regulētus vairumtirdzniecības ieguldījumus, pamatojoties uz IL, ir nesamērīgs, ir jāpiemēro RL modelis, kas nodrošina, ka vairumtirdzniecības ieguldījumi, kas tiek nodrošināti citiem operatoriem, neizmantojot tās pašas sistēmas un procesus, funkciju un cenas ziņā ir salīdzināmi ar tiem, ko patērē pats vertikāli integrētais BIT operators.
- (18) Lēmums piemērot IL gadījumos, kad tas ir atbilstīgi, pamatoti un samērīgi, un pēc apspriešanās atbilstīgi Direktīvas 2002/21/EK 6. un 7. pantam, saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK 10. pantu ir nediskriminēšanas pienākums, kas neietekmē i) iespējamo pienākuma piemērošanu attiecībā uz funkciju nošķiršanu atbilstīgi Direktīvas 2002/19/EK 13.a pantam, ja VRI secina, ka attiecīgie pienākumi (tostarp nediskriminēšanas pienākumi, piemēram, IL, nav nodrošinājuši īstenu konkurenci; ii) jebkuru brīvprātīgu nošķiršanu atbilstīgi Direktīvas 2002/19/EK 13.b pantam; iii) konkurences nosacījumu analīzi jomās, uz kurām attiecas optiskās šķiedras tīklu (*fibre-to-the-home, FTTH*) kopīga ierīkošana līdz galalietotājam, kas ir ieteikta Ieteikuma 2010/572/ES 28. punktā.
- (19) Apjoma atlaides un/vai ilgtermiņa nolīgumi par piekļuves cenu noteikšanu ir būtisks instruments, lai veicinātu NGA ieguldījumus, it īpaši gadījumos, kad tīklam joprojām ir pieslēdzies neliels patērētāju skaits, un tie var būt savietojami ar IL un RL pieeju. Tomēr, lai nodrošinātu, ka efektīvu konkurentu piekļuve tirgum ir iespējama, VRI ir jāpieņem apjoma atlaides, ko BIT operatori piemēro saviem pakārtotajiem uzņēmumiem, piemēram, mazumtirdzniecības struktūrai, tikai ar nosacījumu, ka tās nepārsniedz labticīgi piedāvātās lielākās apjoma atlaides apmēru trešām pusēm, kuras pieprasa piekļuvi. Līdzīgā kārtā VRI ir jāpieņem BIT operatoru ilgtermiņa nolīgumi par piekļuves cenu noteikšanu attiecībā uz to pakārtotajiem uzņēmumiem, piemēram, mazumtirdzniecības struktūru, tikai ar nosacījumu, ka tie nepārsniedz labticīgi piedāvātās lielākās ilgtermiņa piekļuves atlaides apmēru trešām pusēm, kuras pieprasa piekļuvi.

BIT operatora jauno mazumtirdzniecības piedāvājumu tehniskās pārņemamības nodrošināšana kā minimums

- (20) Neatkarīgi no konkrētās VRI piemērotās līdzvērtības koncepcijas, ja VRI pieņem lēmumu, ka Direktīvas 2002/19/EK 10. pantā paredzētais nediskriminēšanas pienākums ir atbilstīgs, samērīgs un objektīvi pamatots, vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanai ir svarīgi nodrošināt, lai alternatīvie piekļuves prasītāji

varētu tehniski atkārtot BIT operatora mazumtirdzniecības piedāvājumu, pamatojoties uz to saņemto regulēto vairumtirdzniecības ieguldījumu. Lai gan VRI nav sīki jāapraksta precīza attiecīgo vairumtirdzniecības piekļuves produktu struktūra, tiem ir jānodrošina jauna vairumtirdzniecības pakalpojuma vai pakalpojumu paketes tehniskās pārņemamības pārbaudes veikšana, garantējot vairāku faktoru pārbaudi.

- (21) Veicot tehniskās pārņemamības pārbaudi vai novērtējot BIT operatora veiktās pārbaudes rezultātus, VRI arī jāņem vērā pakārtotā tirgus monopolizācijas risks, ko, iespējams, rada jaunais piedāvājums un inovāciju ietekme. Piemēram, pienācīgā laikā, pirms BIT operators laiž tirgū attiecīgo mazumtirdzniecības piedāvājumu, piekļuves prasītājiem ir jānodrošina piekļuve attiecīgajam vairumtirdzniecības piekļuves produktam, lai novērstu jebkādas nepamatotas ar termiņiem saistītas BIT operatora priekšrocības, ņemot vērā, ka efektīvam alternatīvajam operatoram ir jāizvērs un jāpielāgo savas sistēmas un procesi, lai spētu piedāvāt konkurētspējīgu mazumtirdzniecības pakalpojumu.
- (22) Ņemot vērā būtisko tehniskās pārņemamības nodrošināšanas nozīmi konkurences kontekstā, ir svarīgi, lai regulētais BIT pakalpojumu sniedzējs pirms šo pakalpojumu laišanas tirgū un vēlāk nodrošinātu jauno mazumtirdzniecības piedāvājumu tehnisko aizvietojamību. Tādējādi tehniskās pārņemamības pārbaudi var veikt pirms un pēc jaunā mazumtirdzniecības piedāvājuma laišanas tirgū atkarībā no VRI ieskatiem. Piemēram, gadījumā, ja VRI iespējas publikot datus par BIT operatora uzņēmējdarbību ierobežo saskaņā ar valsts tiesību aktiem paredzēti konfidencialitātes noteikumi, VRI var izvēlēties veikt tehniskās pārņemamības pārbaudi pēc tam, kad mazumtirdzniecības pakalpojumi ir laisti tirgū.

NEDISKRIMINĒŠANAS PIENĀKUMU IZPILDES PĀRRAUDZĪBA

Galvenie darbības rādītāji

- (23) Ņemot vērā pārredzamības trūkumu attiecībā uz kvalitātes salīdzinājumu starp pakalpojumiem, kurus BIT operators sniedz saviem pakārtotajiem uzņēmumiem, un pakalpojumiem, kurus tas sniedz trešām pusēm, bieži vien ir grūti atklāt diskrimināciju un tādējādi – nodrošināt nediskriminācijas pienākumu izpildi atbilstīgi Direktīvas 2002/19/EK 10. pantam. Galvenie darbības rādītāji (GDR) ir piemērotākie instrumenti iespējamās diskriminācijas noteikšanai un pārredzamības uzlabošanai

attiecībā uz BIT operatora regulēto vairumtirdzniecības produktu piegāšanu un kvalitāti attiecīgajos tirgos. Lai uzlabotu pārredzamību un veicinātu uzticību tirgum, VRI, izmantojot atbilstīgu nozares forumu, var atvieglot BIT operatoru un trešo pušu, kas pieprasa piekļuvi, vienošanos par sīki izstrādātiem GDR, kā arī nodrošināt šo GDR revīzijas veikšanu un publicēšanu tādā veidā, kas ļauj laikus noteikt iespējamu diskrimināciju. GDR ir jābūt saistītiem ar galvenajiem pasākumiem nodrošinājuma ciklā, aptverot visus tā posmus, tas ir, pasūtīšanas procesu, pakalpojuma piegādi vai piegāšanu, pakalpojuma kvalitāti, tostarp kļūmes un kļūmju novēršanas laiku, kā arī piekļuves prasītāju migrāciju starp dažādiem regulētajiem vairumtirdzniecības ieguldījumiem.

Pakalpojuma līmeņa līgumi un pakalpojuma līmeņa garantijas

- (24) Lai pilnīgi nodrošinātu nediskrimināciju, GDR ir jāpapildina ar pakalpojuma līmeņa līgumiem (PLL) un pakalpojuma līmeņa garantijām (PLG). PLL piemērošana nozīmē, ka piekļuves prasītājiem tiek nodrošināta saskaņota pakalpojuma kvalitāte, savukārt atbilstīgu PLG izmantošana attur no diskriminēšanas. VRI ir aktīvi jāiesaista PLL izstrādē, piemēram, apstiprinot PLL, kurus BIT operators ir izstrādājis kā daļu no regulatīvā standartpiedāvājuma.

IZMAKSU APRĒĶINĀŠANAS METODIKA

Ieteiktā izmaksu aprēķināšanas metodika

- (25) Izmaksu aprēķināšanas metodika, kuras piemērošana nodrošina piekļuves cenas, kas pēc iespējas vairāk atkārtos cenas, kuras būtu gaidāmas patiesi konkurētspējīgā tirgū, ir piemērota, lai nodrošinātu tiesiskā regulējuma mērķu izpildi. Šādas izmaksu aprēķināšanas metodikas pamatā jābūt modernam un efektīvam tīklam, tai būtu jāatspoguļo tādas stabilas un paredzamas vara kabeļu tīklu piekļuves vairumtirdzniecības cenas laika gaitā, kuras neietekmē būtiskas svārstības un satricinājumi, lai sniegtu skaidru kontekstu ieguldījumu veikšanai un spētu ģenerēt uz izmaksām orientētas vara kabeļu tīklu piekļuves vairumtirdzniecības cenas, kas ir atskaites punkts NGA pakalpojumiem, kā arī pienācīgi un saskaņīgi risina sarūkošo apjomu ietekmi, ko izraisījusi pāreja no vara kabeļiem uz NGA tīkliem, t. i., novēršot mākslīgu vara kabeļu tīklu piekļuves vairumtirdzniecības cenu pieaugumu, kas citādi rastos, klientiem migrējot uz BIT operatora NGA tīklu.

- (26) Būtisks izmaksu aprēķināšanas metodikas princips ir izmaksu atgūšana. Tā nodrošina operatoriem iespēju segt izmaksas, kas ir faktiski radušās, un saņemt pienācīgus ieņēmumus no ieguldītā kapitāla.
- (27) Izmaksu aprēķināšanas metodika, kas nodrošina pienācīgus signālus "būvēt vai nopirkt", garantē atbilstošu līdzsvaru starp efektīvas piekļuves un pietiekamu stimulu nodrošināšanu ieguldījumu veikšanai, jo īpaši – NGA tīklu izmantošanai, tādējādi nodrošinot jaunus, ātrākus un kvalitatīvākus pakalpojumus.
- (28) Ieteiktajai izmaksu aprēķināšanas metodikai Savienībā ir jānodrošina pārredzamība un saskanība. Tai arī jānodrošina, ka saskanīgas modelēšanas pieejas ietvaros ir atspoguļoti konkrētie valsts apstākļi.
- (29) Augšupēju ilgtermiņa papildu izmaksu plus (*BU LRIC+*) izmaksu aprēķināšanas metodika vislabāk nodrošina atbilstību šiem mērķiem, lai noteiktu cenas regulētajiem vairumtirdzniecības piekļuves pakalpojumiem. Šī metodika ļauj modelēt papildu kapitāla (ieskaitot zaudēto) un darbības izmaksas, kuras sedz hipotētiski efektīvs operators, sniedzot visus piekļuves pakalpojumus, un pievieno uzcenojumu stingrai kopīgo izmaksu atgūšanai. Tādējādi metodika *BU LRIC+* nodrošina iespēju atgūt kopējās faktiskās izmaksas.
- (30) Atbilstīgi metodikai *BU LRIC+*, pamatojoties uz prognozēm (t. i., pamatojoties uz modernajām tehnoloģijām, prognozēto pieprasījumu utt.), tiek aprēķinātas pašreizējās izmaksas, kas rastos efektīvam tīkla operatoram, mūsdienās izbūvējot modernu tīklu, kurš spēj nodrošināt visus vajadzīgos pakalpojumus. Tādējādi *BU LRIC+* nodrošina pareizus un efektīvus piekļuves signālus.
- (31) Ja kabeļu, šķiedras (*FttX*) un mazākā mērā mobilie tīkli (jo īpaši ilgtermiņa attīstības jeb *LTE (Long Term Evolution)* mobilie tīkli) konkurē ar vara kabeļu tīkliem, BIT operatori reaģē, modernizējot savus vara kabeļu tīklus un pakāpeniski aizstājot tos ar NGA, lai novērstu šo konkurētspējas apdraudējumu. Tādējādi, tā kā mūsdienās neviens operators neizbūvētu tīklu, kuru veido tikai vara kabeļi, ar *BU LRIC+* metodikas palīdzību aprēķina pašreizējās moderna, efektīva NGA tīkla izvēršanas izmaksas.
- (32) Šādu efektīvu NGA tīklu atkarībā no valsts apstākļiem pilnīgi vai daļēji veidotu optiskie elementi, un tam būtu jāspēj nodrošināt Eiropas digitalizācijas programmā paredzēto mērķu izpildi attiecībā uz joslas platumu, aptvērumu un apguvi.
- (33) Šāda NGA tīkla aktīvu novērtēšana ar pašreizējām cenām vislabāk atspoguļo konkurences pamatprocesu, jo īpaši aktīvu pārņemamību.
- (34) Atšķirībā no tādiem aktīviem kā tehniskais aprīkojums un pārvades līdzekļi (piemēram, šķiedras) inženiertehnisko aktīvu (piemēram, kabeļu kanalizācija, grāvji un balsti) atkārtošana ir maz ticama. Paredzams, ka tehnoloģiskās pārmaiņas, kā arī konkurences un mazumtirdzniecības pieprasījuma līmenis nesniegs alternatīvajiem operatoriem iespēju izvērst paralēlu inženiertehnisko infrastruktūru, vismaz gadījumos, kad NGA tīkla izvēršanai inženiertehniskās infrastruktūras aktīvus iespējams izmantot atkārtoti.
- (35) Ieteiktās izmaksu aprēķināšanas metodikas ietvaros regulatīvā aktīvu bāze (RAB), kas atbilst atkārtoti izmantojamiem mantotajiem inženiertehniskajiem aktīviem, tiek vērtēta atbilstīgi pašreizējām izmaksām, ņemot vērā šo aktīvu ekonomiskās ekspluatācijas laika beigšanos un tādējādi izmaksas, ko regulētais BIT operators jau ir atguvis. Šī pieeja sniedz efektīvus tirgus piekļuves signālus lēmumu pieņemšanai par izbūvi vai iegādi, kā arī novērš pārāk augstu izmaksu atgūšanas risku attiecībā uz atkārtoti izmantojamu mantoto inženiertehnisko infrastruktūru. Pārāk augstu izmaksu atgūšana nebūtu pamatota, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi un saglabātu stimulus ieguldījumu veikšanai, jo izbūves iespēja attiecībā uz šo aktīvu kategoriju nav ekonomiski realizējama.
- (36) Lai aprēķinātu pašreizējās RAB izmaksas atbilstīgi atkārtoti izmantojamiem mantotajiem inženiertehniskajiem aktīviem, tiktu piemērota indeksācijas metode. Priekšroka šādai metodei tiek dota tās praktiskās izmantojamības, pamatīguma un pārredzamības dēļ. Piemērojot šo metodi, tiktu izmantoti vēsturiskie dati par tēriņiem, uzkrāto amortizāciju un aktīvu realizāciju, ciktāl tie ir pieejami regulēto BIT operatoru obligātajos, regulatīvajos un finanšu pārskatos, kā arī publiski pieejamie dati par cenu indeksu, piemēram, mazumtirdzniecības cenu indeksu.
- (37) Tāpēc sākotnējā RAB, kas atbilst atkārtoti izmantojamiem mantotajiem inženiertehniskajiem aktīviem, tiktu noteikta atbilstīgi regulētajai uzskaites vērtībai, atskaitot uzkrāto amortizāciju aprēķina veikšanas laikā, un indeksēta ar pienācīgu cenu indeksu, piemēram, mazumtirdzniecības cenu indeksu.
- (38) Sākotnējā RAB tad tiktu fiksēta un atkārtoti piemērota katrā nākamajā regulācijas laikposmā. RAB fiksēšana nodrošina, ka, tiklīdz atkārtoti izmantojamais mantotais inženiertehniskais aktīvs, ko nav iespējams atkārtot, ir pilnīgi amortizēts, tas vairs nav daļa no RAB un tādējādi vairs nav uzskatāms par piekļuves prasītāja un BIT operatora izmaksām. Šāda pieeja turpmāk nodrošinātu pienācīgu atlīdzību BIT operatoram un vienlaikus sniegtu regulatīvo noteiktību gan BIT operatoram, gan piekļuves prasītājiem.

- (39) Aktīvu vara kabeļu līniju daudzums samazinās, jo klienti pāriet uz kabeļu, šķiedras un/vai mobilajiem tīkliem. Vienota efektīva NGA tīkla modelēšana vara kabeļu un NGA piekļuves produktiem neitralizē apjoma inflācijas ietekmi, kas rodas, modelējot vara kabeļu tīklu, ja fiksētās tīkla izmaksas ir sadalītas starp sarūkošu aktīvu vara kabeļu līniju skaitu. Šāda pieeja sniedz iespēju pakāpeniski pārnest datplūsmas apjomu no vara kabeļiem uz NGA, paplašinot NGA un pārejot uz tā izmantošanu. Tikai satiksmes apjoms, kas tiek pārnests uz citām infras-truktūrām (piemēram, kabeļu, mobilajiem tīkliem), kuras nav iekļautas izmaksu modelī, būs saistīts ar vienības cenu palielināšanos.
- (40) Ņemot vērā tehnoloģiskās neitralitātes principu un dažādos valstu apstākļus, VRI ir jānodrošina zināma elastība šāda moderna, efektīva NGA tīkla modelēšanai. Tāpēc NGA tīkla pamatā var būt jebkura no dažādajām piekļuves tehnoloģijām un tīklu topoloģijām, kas operatori ir pieejamas NGA tīkla izvēršanai.
- (41) *FttH* tīklu, *FttC* tīklu vai abu šo tīklu apvienojumu var uzskatīt par modernu un efektīvu NGA tīklu. Atbilstīgi šai pieejai attiecībā uz NGA tīklu aprēķinātās izmaksas ir jāpielāgo, lai tās atspoguļotu dažādos vara kabeļu tīkla elementus. Lai to veiktu, ir jāaprēķina izmaksu atšķirība starp piekļuves produktu, kura pamatā ir NGA, un piekļuves produktu, kura pamatā ir tikai vara kabeļi, veicot atbilstīgos tīkla inženierijas pielāgojumus NGA modelī, lai noteiktu vairumtirdzniecības vara kabeļu piekļuves cenu. Modelētā *FttC* tīklā nosakot aktīvu ekonomiskās ekspluatācijas laiku, VRI būtu jāņem vērā dažādu tīkla komponentu tehnoloģiskā un tīklu paredzamā attīstība.
- (42) Ja modelējamā NGA tīkla topoloģija atšķiras no vara kabeļu tīkla tādā mērā, ka inženierijas pielāgojumi NGA inženierijas modelī nav iespējami, VRI varētu iegūt vara izmaksas, modelējot NGA pārklājuma tīklu, kurā divi paralēli tīkli (vara un šķiedru, *FttH* vai *FttC*) zināmā mērā izmanto vienu inženiertehniskās infrastruktūras tīklu. Piemērojot šo pieeju, apjoma inflācijas ietekme attiecībā uz inženiertehniskajiem aktīviem tiktu neitralizēta, jo modelēto vara un šķiedru kabeļu tīklu kontekstā tiktu izmantoti kopīgi inženiertehniskie aktīvi. Tādējādi tiktu saglabātas vienības izmaksas par šiem aktīviem, kas veido lielāko piekļuves tīkla izmaksu daļu.
- Izmaksu aprēķināšanas metodikas ieviešana**
- (43) Lai novērstu liekus traucējumus un nodrošinātu stabilu un paredzamu regulatīvo pieeju, ir vajadzīgs pietiekami ilgs pārejas periods. Ņemot vērā, ka VRI ir jāievieš ieteiktā izmaksu aprēķināšanas metodika un ka šā iemesla dēļ operatoriem ir atbilstīgi jāpielāgo savi uzņēmējdarbības plāni, pārejas periods līdz 2016. gada 31. decembrim tiek uzskatīts par lietderīgu. Gadījumā, ja nav noteikts *ex ante* cenu regulējums, piemēram, situācijā, kad pēc šādiem pakalpojumiem nav pieprasījuma, VRI nav jāslabā izmaksu modeļi vara kabeļu tīklu piekļuves vairumtirdzniecības cenu aprēķināšanai.
- (44) Saskaņā ar regulējuma pārrēķināšanas un paredzamības principiem, kā arī ņemot vērā vajadzību nodrošināt cenu stabilitāti, Komisijai noteica cenu diapazonu, kurā saskaņā ar tās prognozēm atradīsies Savienības vidējā piekļuves īres cena ikmēneša atsaistītajai vietējai pilnājai vara kabeļu līnijai (neieskaitot nodokļus), ja tiks piemērota ieteiktā izmaksu aprēķināšanas metode.
- (45) Galvenais diapazona uzdevums ir sniegt norādes VRI izmaksu aprēķināšanas metodikas īstenošanas laikā, lai sasniegtu ieteikumā izvirzīto mērķi attiecībā uz vara kabeļu piekļuves cenu stabilitāti un paredzamību. Ja, stājoties spēkā šim ieteikumam, konkrētās dalībvalstīs regulētās vara kabeļu tīklu *LLU* piekļuves cenas ir ārpus diapazona, VRI, kuras šādās dalībvalstīs ievieš ieteikto izmaksu aprēķināšanas metodiku, tas ir jāizdara pēc iespējas ātrāk. Tām ir jānovērtē, vai ieteiktā izmaksu aprēķināšanas metodika paredz pakāpenisku cenu pielāgošanu līdz 2016. gada 31. decembrim, it īpaši tajās dalībvalstīs, kurās piekļuves cena pašlaik nav vērsta uz izmaksām un kurām tādējādi, domājams, būs vajadzīgi būtiskāki cenu pielāgojumi. Lai novērstu šaubas, šajā ieteikumā nav noteikta prasība, kas paredzētu, ka VRI ir jāpiemēro diapazonā ietilpstošās piekļuves cenas, ja VRI piemēro ieteikto izmaksu aprēķināšanas metodiku vai metodiku, kura izmantota saskaņā ar 40. punktu.
- (46) Tiek uzskatīts, ka piekļuves cenas ir stabilas pat tad, ja tās atbilst tendencei nominālā izteiksmē. Tomēr attiecīgā laikposmā tām nevajadzētu būtiski svārstīties, tādējādi saglabājot paredzamību.
- (47) Atbilstīgi regulatīvās pārrēķināšanas un paredzamības principiem, kā arī ņemot vērā vajadzību nodrošināt cenu stabilitāti, pašlaik piemērotās metodikas, kas nav ieteiktā metodika, var atbilst arī 40. punktā izklāstītajām prasībām. Šā principa piemērošana atsevišķām dalībvalstīm ir jānovērtē katrā gadījumā atsevišķi, un tā nodrošina agrīnu novērtējumu, pirms 2016. gada 31. decembra paziņojot Komisijai, BEREC un citām VRI.

(48) Lai sagatavotu ieteikto izmaksu modeli, VRI ar ierobežotiem resursiem izņēmuma kārtā var būt vajadzīgs pārejas periods, kas beidzas pēc 2016. gada maija. Šādos apstākļos VRI ir jāizskata iespēja noteikt pagaidu cenas, pamatojoties uz salīdzinošo kritēriju, kas paredz, ka tikai VRI noteikto piekļuves cenu vidējais rādītājs atbilst šā ieteikuma prasībām. Pārejas periodā attiecīgās VRI var pieprasīt no BEREC praktisku atbalstu un norādes, lai pārvarētu resursu ierobežojumus, jo īpaši ieteiktās izmaksu aprēķināšanas metodikas ieviešanas izmaksas.

REGULĒTO VAIRUMTIRDZNICĪBAS PIEKĻUVES CENU NEIEVIEŠANA NGA TĪKLOS

(49) Lai veicinātu efektīvus ieguldījumus un inovācijas, pašreizējās pieprasījuma nestabilitātes dēļ attiecībā uz ļoti liela ātruma platjoslas pakalpojumu nodrošināšanu atbilstīgi Direktīvas 2002/21/EK 8. panta 5. punkta d) apakšpunktam operatoriem, kuri veic ieguldījumus NGA tīklos, ir svarīgi nodrošināt zināmu cenu aprēķināšanas elastību, lai pārbaudītu cenas punktus un veiktu pienācīgu pārklājuma cenu noteikšanu. Šāda pieeja BIT operatoriem un piekļuves prasītājiem ļautu dalīt atsevišķus ieguldījuma riskus, diferencējot vairumtirdzniecības piekļuves cenas atbilstīgi piekļuves prasītāju saistību līmenim. Šādas pieejas rezultātā var rasties situācija, kad saistībā ar ilgtermiņa līgumiem, kuros ir noteiktas apjoma garantijas, tiek piemērotas zemākas cenas, kas varētu atspoguļot to, ka piekļuves prasītāji uzņemas atsevišķus ar nestabilu pieprasījumu saistītus riskus. Turklāt cenu noteikšanas elastība vairumtirdzniecības līmenī ir vajadzīgs nosacījums, lai gan piekļuves prasītājam, gan BIT operatora mazumtirdzniecības uzņēmumam mazumtirdzniecības platjoslas tirgū ļautu ieviest cenas diferenciaciju, tādējādi nodrošinot labāku atbilstību patērētāju vēlmēm un veicinot ļoti liela ātruma platjoslas pakalpojumu izplatību.

(50) Saskaņā ar 48.–57. punktu, lai nepieļautu, ka šāda cenu noteikšanas elastība rada pārmērīgi augstas cenas tirgos, kuros ir konstatēta BIT, tā ir jānodrošina, veicot papildu pasākumus konkurences aizsardzībai. Šā iemesla dēļ stingrāks nediskriminācijas pienākums, t. i., IL un tehniskā pārņemamība, ir jāpapildina ar garantētu pakārtotu ražojumu ekonomisko pārņemamību kopā ar cenu regulēšanu attiecībā uz vara kabeļu vairumtirdzniecības piekļuves produktiem.

(51) Lai nodrošinātu pārredzamību un atvieglotu ar NGA platjoslu saistītās ieguldījumu vides, kā arī konkurences apstākļu attīstības pārraudzību, VRI būtu jāaicina operatori regulāri VRI iesniegt atjauninātu informāciju, tostarp ieguldījumu un NGA izvēršanas plānus. Ikviens šāda

uzraudzības pasākuma rezultāti tiks izmantoti arī specializētā BEREC un Komisijas ekspertu tīkla uzraudzības procesā, kā norādīts 69. apsvērumā.

(52) Ņemot vērā cenu aprēķināšanas elastības ieguvumus šajos apstākļos, saskaņā ar ieteikto pieeju vairumtirdzniecības piekļuves cenas attiecībā uz pasīviem NGA vairumtirdzniecības ieguldījumiem vai netaustāmiem vai virtuāliem NGA vairumtirdzniecības ieguldījumiem, kas piedāvā līdzvērtīgas funkcijas, tiek uzskatītas par pietiekami ierobežotām (t. i., ar cenu saistītas konkurences problēmas uzskata par efektīvi atrisinātām), ja i) pastāv pierādāms mazumtirdzniecības cenas ierobežojums, kas izriet no infrastruktūras konkurences, vai cenas atskaites punkts, kas izriet no tādām vara kabeļu piekļuves vairumtirdzniecības cenām, kuras ir vērstas uz izmaksām; ii) gadījumos, kad vairumtirdzniecības cenas regulējums nebūtu jāpiemēro, ir ieviesta *ex ante* ekonomiskās pārņemamības pārbaude; iii) spēkā ir prasība nodrošināt vairumtirdzniecības piekļuves pakalpojumus, pamatojoties uz IL. Citiem vārdiem runājot, gadījumos, kad tiek piemērots IL un VRI uzskata, ka ir spēkā iepriekš izklāstītie aizsargpasākumi konkurences jomā, VRI attiecībā uz minētajiem NGA vairumtirdzniecības ieguldījumiem nav jāpiemēro regulētā piekļuves cena.

(53) Attiecībā uz aktīviem NGA vairumtirdzniecības ieguldījumiem ir spēkā pietiekami konkurences aizsargpasākumi, ja piekļuves prasītāji tīkla infrastruktūras piekļuves tirgū var paļauties uz augšupējiem produktiem (piemēram, atsaistītā piekļuve vai faktiski atsaistītā piekļuve), kas tiek nodrošināti, pamatojoties uz IL, ja faktiskā šādu augšupēju produktu izplatība vai alternatīvās infrastruktūras esība rada pierādāmu cenas ierobežojumu, tādējādi vairumtirdzniecības līmenī nav vajadzīgi papildu aizsargpasākumi.

(54) Šādas pierādāms mazumtirdzniecības cenas ierobežojums nebūtu pietiekami spēcīgs, lai varētu secināt, ka attiecīgais vairumtirdzniecības tirgus ir faktiski konkurētspējīgs un ka nevienam operatoram tādējādi nav BIT. Tomēr šim mazumtirdzniecības cenas ierobežojumam ir jāattur operators, kuram vairumtirdzniecības līmenī ir BIT, no pārāk augstu mazumtirdzniecības cenu noteikšanas.

(55) Regulēto vairumtirdzniecības piekļuves cenu neieviešana vai atcelšana NGA tīklos atbilstīgi 48. un 49. punktam neietekmē pasākumus, kas ir veikti, lai novērstu nepietiekamas starpības, kas ir konstatētas *ex ante* ekonomiskās pārņemamības pārbaudē, kura izklāstīta šajā ieteikumā un kuras mērķis ir saglabāt konkurenci gadījumos, kad vairumtirdzniecības cenas regulējums nebūtu jāpiemēro BIT operatoram.

- (56) Ja BIT operatora piedāvātais produkts mantotajā piekļuves tīklā vairs nespēj nodrošināt pierādāmu mazumtirdzniecības cenas ierobežojumu attiecībā uz NGA produktu (piemēram, vara kabeļu atvienošanas gadījumā), to principā var aizstāt ar NGA produktu, kas ir pielāgots, nodrošinot, ka tam piemīt identiski produkta elementi. Tomēr nav paredzēts, ka šāds NGA atskaites punkts būs vajadzīgs tuvākajā nākotnē vai pirms 2020. gada.
- (57) IL ieviešanas process būtu jāparedz VRI pēc apspriešanās ar BIT operatoru un ieinteresētajām pusēm. Pieņemtajā pasākumā ir jāietilpst sīki izstrādātam plānam, kurā ir noteikti galvenie posmi IL īstenošanai attiecībā uz atbilstīgiem piekļuves produktiem.
- (58) Ieguvumam, ko nodrošina stingra apņemšanās laikus īstenot nediskriminācijas pasākumus, jānodrošina pietiekamas garantijas, lai paredzētu cenu aprēķināšanas elastības iespēju pirms pilnīgas plāna īstenošanas, un tas var nekavējoties sniegt pozitīvu ietekmi attiecībā uz ieguldījumu stimuliem. No otras puses, vajadzības gadījumā VRI ir jānodrošina zināma rīcības brīvība attiecībā uz cenu aprēķināšanas elastības ieviešanas termiņu, lai aizsargātu konkurenci, jo īpaši nepieļaujot spēkā esošo piekļuves nolīgumu izpildes traucējumus.
- (59) Ja regulētais BIT operators neievēro savas plānā noteiktās saistības, šādas neatbilstības sekām būtu jānodrošina atturoša ietekme. Proti, gadījumā, ja nav nodrošināta atbilstība kādam no vairākiem plāna galvenajiem posmiem, būtu jāatceļ pieņēmums, ka IL ir īstenota, kā norādīts šā ieteikuma 51. punktā. Tādējādi nediskriminācijas noteikumi par regulēto piekļuves cenu nepiemērošanu vai saglabāšanu NGA tīklos nav izpildīti, un tā rezultātā būtu atkārtoti jāpiemēro regulētas vairumtirdzniecības piekļuves cenas vai VRI būtu jāizmanto savas pilnvaras, lai piemērotu sodu atbilstīgi tiesiskajam regulējumam.
- (60) Lai gadījumā, kad nav izpildīts 54. punktā noteiktais nediskriminācijas pienākums, varētu piemērot regulētās vairumtirdzniecības piekļuves cenas bez vajadzības veikt jaunu VRI tirgus analīzi, šādas iespējamās sekas ir jāieklāj sākotnēji paziņotajā pasākumā un tirgus dati, uz kuriem VRI pamatoja savu sākotnējo tirgus analīzi, nevar būt ievērojami mainīti. Fakts, ka nav noteikta prasība veikt jaunu tirgus analīzi, neietekmē vajadzību ziņot par visiem grozījumiem reglamentējošajos pasākumos atbilstīgi 7. pantā paredzētajai procedūrai.
- (61) Lai noteiktu, vai alternatīvas piekļuves prasītāji var ekonomiski atkārtot BIT operatora nodrošinātu pakārtoto piedāvājumu, izmantojot pieejamo regulēto vairumtirdzniecības ieguldījumu, gadījumos, kad vairumtirdzniecības cenas regulējums nebūtu jāpiemēro, VRI ir jāveic ekonomiskās pārņemamības pārbaude.
- (62) Ņemot vērā ar pašreizējo NGA mazumtirdzniecības pakalpojumu pieprasījumu saistīto nestabilitāti, BIT operatoriem, uz kuru NGA vairumtirdzniecības ieguldījumiem neattiecas regulētās piekļuves cenas, var izmantot pārklājuma cenu noteikšanas stratēģijas, lai veicinātu mazumtirdzniecības pieprasījumu pēc šādiem NGA mazumtirdzniecības pakalpojumiem. Ekonomiskās pārņemamības pārbaudes mērķis kopā ar citiem ieviestajiem konkurences aizsargpasākumiem, piemēram, IL, tehniskās pārņemamības pārbaudi un pierādāmu mazumtirdzniecības cenas ierobežojumu, kas izriet no vara kabeļu atskaites punkta vai alternatīvām infrastruktūrām, ir nodrošināt, lai BIT operatori šo cenu noteikšanas elastību neizmantotu ļaunprātīgi ar mērķi izslēgt no tirgus (iespējamus) konkurentus. Il pielikumā sniegtās norādes attiecas tikai uz 56. punkta piemērošanu.
- (63) Šāda pārbaude neietekmēs *ex post* cenu starpības samazināšanas pārbaudes, kuras saskaņā ar konkurences tiesību aktiem piemēro Komisija un/vai valsts kompetentās iestādes. Turklāt VRI *ex post* cenu starpības samazināšanas pārbaudi var piemērot arī regulētajiem vairumtirdzniecības ieguldījumiem, lai novērstu iespēju, ka vara kabeļu piekļuves produktu vairumtirdzniecības piekļuves cenu noteikšana ierobežo konkurenci mazumtirdzniecības līmenī, vai lai nodrošinātu pienācīgu ekonomisko telpu starp dažādiem vara kabeļu piekļuves ieguldījumiem. Tomēr pārklājuma cenu noteikšanas stratēģijas nav jāizskata attiecībā uz mantotajiem vara kabeļu ieguldījumiem, ņemot vērā tirgus brieduma pakāpi un orientāciju uz izmaksām, kas parasti ir piemērojama vara kabeļu vairumtirdzniecības ieguldījumiem.
- (64) VRI ir jānodrošina, lai starpība starp BIT operatora mazumtirdzniecības cenu un NGA vairumtirdzniecības ieguldījuma cenu segtu papildu pakārtotās izmaksas un pienācīgu kopīgo izmaksu īpatsvaru. Ja vairumtirdzniecības cenas regulējums attiecībā uz NGA vairumtirdzniecības ieguldījumiem nebūtu jāpiemēro BIT operatoram situācijā, kad atbilstīgi šim ieteikumam tiek īstenoti papildu aizsargpasākumi, ekonomiskās pārņemamības neesību ir iespējams apliecināt, pierādot, ka BIT operatora pakārtotā mazumtirdzniecības struktūra nespēj gūt peļņu, pamatojoties uz iepriekšējā posma cenu, ko konkurentiem nosaka BIT operatora augšupējie uzņēmumi ("vienlīdz efektīva konkurenta" (VEK) pārbaude). VEK standarta izmantošana sniedz VRI iespēju atbalstīt BIT operatoru veiktos ieguldījumus NGA tīklos un nodrošina stimulus inovāciju veikšanai NGA pakalpojumu jomā.

(65) Īpašos tirgus apstākļos, piemēram, gadījumos, kad iepriekš ir tikusi apgrūtināta ienākšana tirgū vai izvēršana, VRI var veikt mēroga pielāgojumus BIT operatora izmaksām, lai nodrošinātu, ka ekonomiskā pārņemamība ir reālistiska iespēja. Šādos gadījumos VRI noteiktajam pienācīgi efektīvajam mērogam nav jāpārsniedz tirgus struktūras mērogs ar pietiekamu atbilstīgu operatoru skaitu, lai nodrošinātu īstenu konkurenci.

(66) Pēc tirgus analīzes pieņemtā pasākuma ietvaros VRI ir jānosaka un iepriekš jāpublisko procedūra un parametri, ko tā piemēros, veicot *ex ante* ekonomiskās pārņemamības pārbaudi. VRI var veikt pārbaudi pirms BIT operatora jaunā mazumtirdzniecības piedāvājuma laišanas tirgū, piemēram, gadījumā, ja VRI uzskata par pareizu saskaņot ekonomiskās pārņemamības pārbaudes laiku ar tehniskās pārņemamības pārbaudes laiku, ja pirms piedāvājuma sākšanas veic arī to. VRI pārbaude nav jāveic attiecībā uz katru jaunu mazumtirdzniecības piedāvājumu, bet tikai saistībā ar pamatproduktiem, kuri jānosaka VRI. VRI var veikt pārbaudi pēc savas iniciatīvas, piemēram, pasākuma izpildes sākotnējos posmos, kuros tiek nodrošināta cenu noteikšanas elastība attiecībā uz NGA tīkliem, jo īpaši gadījumos, kad iepriekš tika piemērotas regulētās vairumtirdzniecības piekļuves cenas, vai nolūkā reaģēt uz pārmaiņām tirgus struktūrā, kas radušās, piemēram, tehnoloģiskās attīstības rezultātā.

(67) VRI iepriekš noteiktajai ekonomiskās pārņemamības pārbaudei jābūt pienācīgi sīki izstrādātai, un tajā ir obligāti jāiekļauj atbilstīgo parametru kopa, lai operatoriem nodrošinātu paredzamību un vajadzīgo pārredzamību. VRI ir jāpiemēro LRIC+ modelis, ņemot vērā BIT operatora revidētās pakārtotās izmaksas, un jānovērtē starpība starp atbilstīgākajiem mazumtirdzniecības produktiem, tostarp platjoslas pakalpojumiem (pamatpakalpojumiem), un regulēto NGA piekļuves ieguldījumu, kas ir visvairāk izmantots vai atbilstīgi tālejošai pieejai noteikts kā piemērotākais, lai nodrošinātu mazumtirdzniecības produktus attiecīgajā tirgus pārskata periodā. Tās pārbaudes struktūrai, kas tiek piemērota BIT operatora revidētajām pakārtotajām izmaksām un tikai attiecībā uz pamatproduktiem, mērķis ir nodrošināt, lai šis aizsargpasākums nekavētu NGA ieguldījumus un ieteiktās cenu noteikšanas elastības ietekmi. Lai izslēgtu šķērssubsidēšanu starp dažādiem paketē vai portfelī iekļautajiem produktiem, VRI jāveic tikai viena līmeņa pārbaude, t. i., starp mazumtirdzniecības pakalpojumiem un atbilstīgāko NGA piekļuves ieguldījumu attiecībā uz piekļuves prasītājiem (piemēram, optiskās šķiedras piekļuve sadales skapī, virtuālā atsaiste). Tomēr laika gaitā jaunais NGA piekļuves ieguldījums var kļūt svarīgāks (piemēram, optiskās šķiedras atsaiste optiskajā komutatorā (ODF), tādējādi ekonomiskās pārņemamības pārbaude jāveic attiecībā uz šo jauno ieguldījumu, nevis sākotnēji

visvairāk izmantoto ieguldījumu. Ja valsts konkurences apstākļi saistībā ar izmantoto NGA piekļuves ieguldījumu liecina par atšķirību starp ģeogrāfiskajām teritorijām (piemēram, lauku apvidos un blīvi apdzīvotās teritorijās), VRI jādažādo pārbaudes, pamatojoties uz konkrētajiem par atbilstīgākajiem noteiktajiem ieguldījumiem.

(68) Pastāv iespēja, ka VRI nespēs konstatēt iepriekš minētos konkurences ierobežojumus visā noteiktajā tirgū. Ja VRI nevar secināt, ka dažādi konkurences apstākļi laika gaitā ir nemainīgi un ka tie varētu pamatot vietējo tirgu noteikšanu, VRI tomēr jāapsver iespēja reaģēt uz dažādajiem konkurences apstākļiem, piemērojot dažādus pasākumus, t. i., atceļot vairumtirdzniecības cenas regulējumu tikai attiecībā uz tiem apvidiem, kuros iespējams konstatēt vajadzīgos konkurences aizsargpasākumus. Ja VRI uzskata, ka pastāv tādi konkurences un regulatīvie nosacījumi, kas BIT operatoru pietiekami ierobežo cenu noteikšanā, VRI, piemērojot tiesisko regulējumu, var atturēties no cenu regulējuma noteikšanas. Novērtējot to, cik lietderīgi ir nenoteikt cenas regulējumu nākamās paaudzes tīkliem, būtu pienācīgi jāņem vērā, kā tiek īstenota funkcionālā vai brīvprātīgā nošķiršana attiecīgi saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK (piekļuves direktīva) 13.a vai 13.b pantu.

(69) BEREC un Komisija ir vienojušās, ka šā ieteikuma īstenošanu uzmanīgi uzraudzīs specializēts Komisijas un BEREC ekspertu tīkls, lai pārraudzītu ieteikuma praktisko ietekmi, jo īpaši ietekmi uz ieguldījumiem, konkurenci un mazumtirdzniecības cenām, un vajadzības gadījumā nodrošinātu papildu ieteikumus VRI. Šai pieejai būtu jāpalīdz laikus un savstarpējā sadarbībā novērst visas neplānotās sekas. Šis specializētais ekspertu tīkls gūs labumu no VRI devuma attiecībā uz atjauninātu informāciju par operatoru ieguldījumiem un NGA izvēršanas plāniem, kā paredzēts 55. punktā,

IR PIENĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

MĒRĶIS UN DARBĪBAS JOMA

1. Šā ieteikuma mērķis ir uzlabot regulatīvos nosacījumus, kas ir vajadzīgi, lai veicinātu patiesu konkurenci, pilnveidotu elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu iekšējo tirgu un veicinātu ieguldījumu veikšanu nākamās paaudzes piekļuves (*next-generation access*, NGA) tīklos. Tas tehnoloģiski neitrāli palīdz sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" vispārējos mērķus attiecībā uz izaugsmes un nodarbinātības veicināšanu, inovāciju stimulēšanu un tādējādi arī efektīvāku

galalietotājiem paredzētu digitālo pakalpojumu nodrošināšanu Savienībā, kā arī digitālās iekļaušanas veicināšanu. Šā ieteikuma mērķis ir arī tiesiskās noteiktības un regulatīvās paredzamības uzlabošana, ņemot vērā ilgtermiņa ieguldījumu plānus NGA tīklos.

2. Ja atbilstīgi Direktīvas 2002/21/EK 15. pantam un 16. panta 4. punktam veikto tirgus analīzes procedūru piemērošanas gaitā valsts regulatīvās iestādes atklāj, ka tālāk 5. punktā minētais tirgus nav patiesi konkurētspējīgs, kā arī konstatē uzņēmumus, kuriem (kā BIT operatoriem) atsevišķi vai kopā minētajā tirgū ir būtiska ietekme (BIT), tās attiecīgā gadījumā piemēro nediskriminēšanas pienākumus saistībā ar starpsavienojumu un/vai piekļuvi atbilstīgi Direktīvas 2002/19/EK 10. pantam, kā arī cenu kontroles un izmaksu uzskaites pienākumus, it īpaši saistībā ar orientāciju uz izmaksām, atbilstīgi Direktīvas 2002/19/EK 13. pantam.
3. Šis ieteikums attiecas uz minēto pienākumu piemērošanu, un tajā ir izklāstīta kopīga pieeja to saskanīgas un efektīvas izpildes veicināšanai attiecībā uz mantotajiem un NGA tīkliem, ja tie paredz platjoslas pakalpojumu sniegšanu.
4. Šajā ieteikumā ir sniegtas papildu norādes par Ieteikumā 2010/572/ES paredzētajiem regulējuma principiem, it īpaši apstākļiem, kuros vairumtirdzniecības piekļuves cenas ir vai nav jāpiemēro.
5. Šajā ieteikumā izklāstītie principi attiecas uz Ieteikumā 2007/879/EK minēto infrastruktūras piekļuves vairumtirdzniecības tirgu (4. tirgus) un platjoslas piekļuves vairumtirdzniecības tirgu (5. tirgus) vai jebkuriem VRI tirgus analīzē noteiktiem tirgiem, uz kuriem attiecas *ex ante* regulējums un kuri aizstāj iepriekš minētos tirgus un aptver identiskus tīkla slāņus. Tas cita starpā attiecas uz i) piekļuvi inženier-tehniskajai infrastruktūrai, ii) atsaistīto piekļuvi vara un optiskās šķiedras līnijām, iii) atsaistīto piekļuvi vara apakšlīnijai, iv) netaustāmu vai virtuālu tīkla piekļuvi un v) vairumtirdzniecības platjoslas piekļuvi (bitu plūsmas pakalpojumi) vara un optisko šķiedru tīklos (kas cita starpā ietver ADSL, ADSL2+, VDSL un Ethernet).

DEFINĪCIJAS

6. Šajā ieteikumā piemēro Direktīvā 2002/21/EK un Direktīvā 2002/19/EK, kā arī Ieteikumā 2010/572/ES izmantotās definīcijas. Piemēro arī šādas definīcijas:
 - a) “augšupēja modelēšanas pieeja” ir pieeja, kuru piemērojot izstrādā izmaksu modeli, sākot ar plānoto pieprasījumu attiecībā uz abonementiem un plūsmu. Pēc tam ar tās palīdzību modelē efektīvu tīklu, kam ir jāspēj apmierināt plānoto pieprasījumu, kā arī novērtē saistītās izmaksas, izmantojot teorētisku tīkla inženierijas

modeli, lai aprēķinātu izmaksas, pamatojoties uz efektīvu tīklu, kurā izmanto jaunākās plaša mēroga tīklos lietotās tehnoloģijas;

- b) “kopīgās izmaksas” ir kopīgas izmaksas par kopīgi ražotiem produktiem vai kopīgi sniegtiem pakalpojumiem, kuras nav attiecināmas uz vienu atsevišķu produktu vai pakalpojumu;
- c) “vara kabeļu atskaites punkts” ir uz izmaksām orientēts vara kabeļu vairumtirdzniecības piekļuves produkts, kas ierobežo NGA cenas tādā veidā, ka NGA pakalpojumu cena tiks aprēķināta atbilstīgi patērētāju gatavībai maksāt par papildu jaudu un funkcijām, ko salīdzinājumā ar vara kabeļu mazumtirdzniecības produktu var nodrošināt NGA mazumtirdzniecības produkts;
- d) “pašreizējās izmaksas” ir izmaksas, kas izriet no aktīva novērtēšanas saistībā ar tā aizstāšanas izmaksām, t. i., izmaksām par tā aizstāšanu ar to pašu aktīvu vai citu aktīvu, kuram ir līdzīgi veikspējas raksturlielumi, paredzot nolietojumu un pielāgojumus efektivitātes nodrošināšanai;
- e) “amortizācijas metodes” ir metodes, kuras izmanto, lai aktīva ekspluatācijas laikā paredzētu aktīva vērtību un tādejādi ietekmētu pielaujamo aktīva īpašnieka peļņu jebkurā noteiktajā laikā;
- f) “pakārtotās izmaksas” ir mazumtirdzniecības operāciju izmaksas, tostarp mārketinga, klientu piesaistes, rēķinu sagatavošanas un citas tīkla izmaksas, kas radušās papildus tām tīkla izmaksām, kuras jau ir iekļautas vairumtirdzniecības piekļuves pakalpojumā;
- g) “ieguldījumu līdzvērtība (IL)” ir pakalpojumu un informācijas sniegšana iekšējiem piekļuves prasītājiem un trešām pusēm, kas prasa piekļuvi, piemērojot vienādus noteikumus un prasības, tostarp cenas un pakalpojumu kvalitātes līmeņus, nosakot vienādus termiņus, izmantojot vienādas sistēmas un procesus, kā arī paredzot vienādu uzticamības un izpildes līmeni. IL atbilstīgi šajā dokumentā noteiktajai definīcijai var piemērot piekļuves produktiem, kā arī saistītajiem un papildu pakalpojumiem, kas ir vajadzīgi vairumtirdzniecības ieguldījumu sniegšanai iekšējiem piekļuves prasītājiem un trešām personām, kuras prasa piekļuvi;
- h) “rezultātu līdzvērtība (RL)” nozīmē tādu vairumtirdzniecības ieguldījumu nodrošināšanu piekļuves prasītājiem, kas funkciju un cenas ziņā ir salīdzināmi ar ieguldījumu nodrošināšanas veidiem, kurus BIT operators īsteno attiecībā uz saviem pakārtotajiem uzņēmumiem, lai gan, iespējams, izmantojot atšķirīgas sistēmas un procesus;

- i) "papildu izmaksas" ir izmaksas, kas ir tieši saistītas ar uzņēmējdarbības inkrementa radīšanu, t. i., papildu izmaksas par pakalpojuma papildu sniegšanu situācijā, kurā pakalpojums netika sniegts, ar nosacījumu, ka pārējās ražošanas darbības netiek mainītas;
- j) "galvenie darbības rādītāji (GDR)" ir rādītāji, kas atspoguļo darbības līmeņa mērījumus attiecīgo vairumtirdzniecības pakalpojumu sniegšanā;
- k) "ilgtermiņa papildu izmaksas (IPI)" ir papildu izmaksas, kas attiecas uz laika posmu, kad visi ražošanas faktori, tostarp pamatiekārtas, ir mainīgi atbilstīgi pieprasījuma pārmaiņām, kas skaidrojamas ar pārmaiņām apjomā vai ražošanas struktūrā. Tāpēc visi ieguldījumi tiek uzskatīti par mainīgajām izmaksām;
- l) "uzcenojums" ir papildinājums, ko piemēro konkrēta pakalpojuma papildu izmaksām, lai, izmantojot piešķirumus visiem pakalpojumiem, uz kuriem šis kopīgās izmaksas attiecas, piešķirtu un atgūtu kopīgās izmaksas;
- m) "jauns mazumtirdzniecības piedāvājums" ir jebkurš jauns mazumtirdzniecības pakalpojumu, tostarp pakalpojumu pakešu, piedāvājums, kurus nodrošina BIT operators, pamatojoties uz jau esošiem vai jauniem regulētiem "vairumtirdzniecības ieguldījumiem";
- n) "NGA vairumtirdzniecības slānis" ir tīkla slānis, kurā piekļuves prasītājiem tiek piešķirta piekļuve NGA tīklā un kurā iespējams nodrošināt vairākus vairumtirdzniecības ieguldījumus. Šajā tīkla slānī piedāvātos vairumtirdzniecības piekļuves produktus var veidot aktīvie ieguldījumi, piemēram, bitu plūsmas optisko šķiedru kabeļos, vai pasīvie ieguldījumi, piemēram, šķiedras līnijas atsaistīšana ODF, sadales skapī vai koncentrācijas punktā, vai arī netaustāmi vai virtuāli vairumtirdzniecības ieguldījumi, kas nodrošina pasīvajiem ieguldījumiem līdzvērtīgas funkcijas;
- o) "vienreiz izmantojamie inženiertehniskie aktīvi" ir tie mantotie inženiertehniskie aktīvi, kas ir izmantoti vara kabeļu tīkla vajadzībām, bet nav atkārtoti izmantojami NGA tīkla izvietojumam;
- p) "regulētā uzskaites vērtība" ir revidētajos uzņēmuma regulatīvajos pārskatos reģistrētā aktīva vērtība, kuras noteikšanā ir ņemta vērā aktīvu faktiskā izmantošana un to ekspluatācijas ilgums, kas parasti ir ilgāks par obligātajos pārskatos norādīto ekspluatācijas ilgumu un kas vairāk atbilst tehniskajam ekspluatācijas ilgumam;
- q) "regulētā aktīvu bāze (RAB)" ir aktīvu kopējā kapitāla vērtība, ko izmanto, lai aprēķinātu regulēto pakalpojumu izmaksas;
- r) "atkārtoti izmantojamie inženiertehniskie aktīvi" ir tie mantotie inženiertehniskie aktīvi, kas ir izmantoti vara kabeļu tīklam un ir atkārtoti izmantojami NGA tīkla izvietojumam;
- s) "pakalpojuma līmeņa līgumi (PLL)" ir komerciāli līgumi, kuros ir noteikts, ka BIT operatoram norādītajā kvalitātes līmenī ir jānodrošina piekļuve vairumtirdzniecības pakalpojumiem;
- t) "pakalpojuma līmeņa garantijas (PLG)" ir garantijas, kuras veido neatņemamu PLL daļu un kurās ir paredzēts, kāda līmeņa atbildība BIT operatoram ir jāizmaksā, ja tā nodrošināto vairumtirdzniecības pakalpojumu kvalitāte ir zemāka par PLL norādīto;
- u) "vairumtirdzniecības ieguldījumi" ir piekļuves produkts, kurš piekļuves prasītājiem ir vajadzīgs, lai galalietotājiem mazumtirdzniecības tirgū nodrošinātu platjoslas pakalpojumus, un kuru veido aktīvs vai pasīvs produkts vai virtuāls piekļuves produkts, kas nodrošina pasīvas piekļuves produktam līdzvērtīgas funkcijas. Vairumtirdzniecības ieguldījumus var nodrošināt saistībā ar mantoto vara kabeļu tīklu infrastruktūrām vai NGA infrastruktūrām.

NEDISKRIMINĒŠANAS PIENĀKUMU PIEMĒROŠANA

Vienlīdzīgas piekļuves nodrošināšana

7. Visdrošākais veids, kā panākt patiesu nediskriminēšanu, ir piemērot "ieguldījumu līdzvērtību" (IL), kas nodrošina vienlīdzīgu konkurences apstākļus starp BIT operatora pakārtotajiem uzņēmumiem, piemēram, tā mazumtirdzniecības struktūru, un trešām personām, kas pieprasa piekļuvi, kā arī veicina konkurenci. Ja VRI uzskata, ka saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK 16. panta 4. punktu un Direktīvas 2002/19/EK 8. panta 4. punktu ir atbilstīgi, pamatoti un samērīgi BIT operatoriem piemērot Direktīvas 2002/19/EK 10. pantā noteikto nediskriminēšanas pienākumu, VRI būtu jāpārbauda, vai būtu samērīgi pieprasīt, lai BIT operatori veic atbilstīgos vairumtirdzniecības ieguldījumus, pamatojoties uz IL. Veicot minētās darbības, VRI cita starpā būtu jāizskata, vai atbilstības izmaksas, piemēram, saistībā ar esošo sistēmu pārveidi, ir mazākas par paredzamajiem ieguvumiem konkurences jomā. To darot, VRI samērīguma novērtējumā cita starpā ir jāņem vērā šādi apsvērumi: i) domājams, ka papildu izmaksas par atbilstību IL būs zemas, ja tiek izstrādātas jaunas sistēmas; ii) iespējami saistīto regulēto vairumtirdzniecības piekļuves cenu nepiemērošana NGA tīkliem, kā ieteikts 48. un 49. punktā; iii) iespējami pozitīvā ietekme, ko IL var radīt inovāciju un konkurences jomā; iv) visas BIT operatora brīvprātīgi apliecinātās saistības nodrošināt piekļuves prasītājiem vairumtirdzniecības ieguldījumus, pamatojoties uz IL, ciktāl šāds brīvprātīgs piedāvājums atbilst ieteikumā paredzētajām prasībām; un v) BIT operatora(-u) skaits un lielums.

8. Ja tas ir samērīgi, IL būtu jāpiemēro atbilstīgākajā(-ajos) vērtības ķēdes posmā(-os) tiem vairumtirdzniecības ieguldījumiem, kurus BIT operators nodrošina saviem pakārtotajiem uzņēmumiem, piemēram, mazumtirdzniecības struktūrai, izņemot gadījumus, kad pēc to trešo personu ieskatu uzklaušanās, kuras pieprasa piekļuvi, VRI iespējams pierādīt, ka pēc attiecīgā vairumtirdzniecības ieguldījuma nav pietiekama pieprasījuma.
 9. Ja IL piemērošana nav samērīga, VRI būtu jānodrošina, ka BIT operators piekļuves pieprasītājiem nodrošina vairumtirdzniecības ieguldījumus, pamatojoties uz RL.
 10. VRI jānodrošina, ka gadījumā, kad tiek piemērots nediskriminēšanas pienākums, piekļuves prasītāji var izmantot atbilstīgās sistēmas un procesus, piemērojot tādu pašu uzticamības un izpildes līmeni kā BIT operatora pakārtotajai mazumtirdzniecības struktūrai.
- BIT operatora jauno mazumtirdzniecības piedāvājumu tehniskās pārņemamības nodrošināšana**
11. VRI būtu jāpieprasa, lai BIT operatori, uz kuriem attiecas nediskriminēšanas pienākums, nodrošinātu piekļuves prasītājiem regulētos vairumtirdzniecības ieguldījumus, kas piekļuves prasītājam ļauj efektīvi tehniski atkārtot jaunus BIT operatora pakārtotas mazumtirdzniecības struktūras mazumtirdzniecības piedāvājumus, jo īpaši gadījumos, kad IL nav pilnīgi īstenota.
 12. Šajā nolūkā, kā arī ar mērķi nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus starp BIT operatora pakārtoto mazumtirdzniecības struktūru un trešām personām, kas prasa piekļuvi, VRI ir jānodrošina, lai iekšējiem piekļuves prasītājiem un trešām personām, kas prasa piekļuvi, būtu pieejama vienāda tehniskā un komerciālā informācija saistībā ar attiecīgo regulēto vairumtirdzniecības ieguldījumu, neskarot piemērojamos noteikumus attiecībā uz uzņēmējdarbības konfidencialitāti. Attiecīgā informācija ietver ziņas par jauniem regulētiem vairumtirdzniecības ieguldījumiem vai pārmaiņām jau esošajos regulētajos vairumtirdzniecības ieguldījumos, kas ir jāsniedz saskaņā ar katrā atsevišķā gadījumā noteiktiem īstenošanas laikiem.
 13. Novērtējot BIT operatora jaunā mazumtirdzniecības piedāvājuma tehnisko aizstājamību, VRI jāņem vērā: i) vai pienācīgā laikā, pirms BIT operators vai tā pakārtotā mazumtirdzniecības struktūra sāk sniegt attiecīgu mazumtirdzniecības pakalpojumu, ir nodrošināta attiecīgā(-o) vairumtirdzniecības ieguldījuma(-u) pieejamība pasūtīšanai, piegādei un labojumiem, kas vajadzīgi, lai efektīvais operators izvērstu vai pielāgotu savas sistēmas nolūkā piedāvāt jaunus mazumtirdzniecības pakalpojumus, ņemot vērā I pielikumā izklāstītos faktoros; un ii) attiecīgo PLL un GDR pieejamība.
 14. Vajadzīgo tehniskās pārņemamības pārbaudi var veikt BIT operators vai VRI.
 15. Ja BIT operators pats veic tehniskās pārņemamības pārbaudi, VRI ir jāpieprasa, lai BIT operators iesniegtu VRI pārbaudes rezultātus, ieskaitot visu informāciju, kas ir vajadzīga, lai apliecinātu, ka tehniskā pārņemamība ir pilnīgi nodrošināta, un izdarītu to pietiekami laicīgi, lai VRI varētu pārbaudīt rezultātus un lai piekļuves prasītāji varētu atkārtot attiecīgo mazumtirdzniecības piedāvājumu atbilstīgi I pielikumā norādītajiem parametriem.
 16. Turpretī, ja tehniskās pārņemamības pārbaudi veic VRI, tai būtu jāpieprasa, lai BIT operators sniegtu VRI informāciju par jauniem mazumtirdzniecības piedāvājumiem, kuriem tiek izmantots attiecīgais regulētais vairumtirdzniecības ieguldījums, nodrošinot arī visu vajadzīgo informāciju, lai VRI varētu laikus novērtēt pārņemamību pirms šo mazumtirdzniecības piedāvājumu laišanas tirgū. Ar šādu paziņojumu ir jāpietiek, lai VRI varētu veikt tehniskās pārņemamības pārbaudi un piekļuves prasītāji atkārtotu attiecīgo mazumtirdzniecības piedāvājumu atbilstīgi I pielikumā norādītajiem parametriem.
 17. Ja VRI uzskata, ka jaunā mazumtirdzniecības piedāvājuma tehniskā pārņemamība nav nodrošināta, tai ir jāpieprasa, lai BIT operators veiktu pārmaiņas attiecīgajā(-ajos) regulētajā(-ajos) vairumtirdzniecības ieguldījumā(-os), nodrošinot tehnisko pārņemamību.
 18. Ja VRI uzskata, ka mazumtirdzniecības piedāvājums, kas nav tehniski pārņemams, radītu būtisku kaitējumu konkurencei, tai atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/20/EK⁽¹⁾ 10. pantam ir jāpieprasa, lai BIT operators pārtrauc vai atliek attiecīgā mazumtirdzniecības piedāvājuma laišanu tirgū līdz brīdim, kad ir izpildīta prasība par tehnisko pārņemamību.
- NEDISKRIMINĒŠANAS PIENĀKUMU IZPILDES PĀRRAUDZĪBA**
- Galvenie darbības rādītāji**
19. Piemērojot nediskriminēšanas pienākumu atbilstīgi Direktīvas 2002/19/EK 10. pantam, VRI jānosaka, ka BIT

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (OV L 108, 24.4.2002., 21. lpp.).

- operatora pienākums ir izmantot GDR, lai efektīvi pārraudzītu atbilstību nediskriminēšanas pienākumam.
20. GDR ir jāatspoguļo darbības rezultāti vismaz saistībā ar turpmāk uzskaitītajiem būtiskajiem elementiem regulētu vairumtirdzniecības pakalpojumu sniegšanā:
- pasūtīšanas process;
 - pakalpojuma sniegšana;
 - pakalpojuma kvalitāte, ieskaitot kļūmes;
 - kļūmju novēršanas laiks;
 - migrācija starp dažādiem regulētiem vairumtirdzniecības ieguldījumiem (izņemot vienreizējas apjoma migrācijas).
21. VRI ir jāpiemēro GDR attiecībā uz visiem iepriekš minētajiem būtiskajiem sniegšanas elementiem regulētu vairumtirdzniecības pakalpojumu sniegšanā. GDR ir jānodrošina iespēja salīdzināt iekšēji sniegtos pakalpojumus pakārtotajai mazumtirdzniecības struktūrai, BIT operatora pakalpojumus un ārēji sniegtos pakalpojumus trešām personām, kas prasa piekļuvi.
22. BIT operators un trešā persona, kas prasa piekļuvi, var vienoties par konkrētiem aspektiem saistībā ar GDR, ko VRI piemēro atbilstīgi 21. punktam, un tie atbilstoši vajadzībai ir regulāri jāatjaunina.
23. Piemērojot GDR, VRI būtu jāņem vērā jau esošie darbības rādītāji – pat tad, ja tos iekšējiem nolūkiem izmanto tikai BIT operators.
24. Lai nodrošinātu laikus veiktu iespējamās diskriminācijas atklāšanu un pārredzamību attiecībā uz regulētu vairumtirdzniecības pakalpojumu sniegšanu, VRI jānodrošina GDR publicēšana vismaz reizi ceturksnī un pienācīgā formā VRI vietnē vai neatkarīgas, VRI izraudzītas trešās personas vietnē.
25. VRI ir jānodrošina regulāra GDR revīzija, ko veic pašas VRI vai neatkarīgs revidents.
26. Ja GDR rezultāti liecina, ka BIT operators, iespējams, nav izpildījis savu nediskriminēšanas pienākumu, VRI ir jāiejaucas, sīkāk izskatot šo jautājumu un vajadzības gadījumā
- panākot pienākuma izpildi. VRI, piemēram – savā tīmekļa vietnē, ir jāpublicē lēmumi par neatbilstību novēršanu.
- Pakalpojuma līmeņa līgumi un pakalpojuma līmeņa garantijas**
27. VRI ir jāpieprasa, lai BIT operators papildus GDR izpildītu attiecīgos PLL.
28. VRI ir jāpieprasa, lai PLL pārkāpuma gadījumā BIT operators sniegtu attiecīgas PLG.
29. VRI jānodrošina, lai PLG maksājumi principā tiktu veikti operatoru starpā bez liekas kavēšanās, izmantojot iepriekš paredzētu procesu maksājuma veikšanai un rēķinu sagatavošanai. Šo sodu līmenim ir jāgarantē pietiekama atturoša ietekme, lai nodrošinātu, ka BIT operators izpilda savus pienākumus.
- IZMAKSU APRĒĶINĀŠANAS METODIKA**
- Ieteiktā izmaksu aprēķināšanas metodika**
30. Lai noteiktu vara kabeļu tīklu un NGA piekļuves vairumtirdzniecības cenas, ja orientācija uz izmaksām tiek piemērota kā reglamentējošais pasākums, gadījumos, kad tas ir atbilstīgi, pamatoti un samērīgi, kā arī saskaņā ar Direktīvas 2002/21/EK 16. panta 4. punktu un Direktīvas 2002/19/EK 8. panta 4. punktu VRI ir jāpieņem augšupēja ilgtermiņa papildu izmaksu plus (*BU LRIC+*) izmaksu aprēķināšanas metodika, kas paredz augšupēju modelēšanas pieeju, izmantojot *LRIC* kā izmaksu modeli, kā arī jāparedz uzcenojums saistībā ar kopīgo izmaksu atgūšanu.
31. VRI ir jāpieņem *BU LRIC+* izmaksu aprēķināšanas metodika, kuru izmantojot aprēķina pašreizējās izmaksas, kas rastos hipotētiskam efektīvam tīkla operatoram, izbūvējot modernu, efektīvu tīklu, kas ir NGA tīkls. Tas neietekmē to, vai uz NGA tīklu attiecīgajā ģeogrāfiskajā tirgū attiecas pienākums par regulētas piekļuves vairumtirdzniecības cenas noteikšanu, kas ir aplūkota Ieteikuma 2010/572/ES 36. punktā un šā ieteikuma 48. un 49. punktā.
32. Modelējot NGA tīklu, VRI ir jādefinē hipotētiski efektīvs NGA tīkls, kurš spēj nodrošināt Eiropas digitalizācijas programmā noteiktos mērķus attiecībā uz platjoslu, aptvērumu un apguvi un kuru pilnīgi vai daļēji veido optiskie elementi. Modelējot NGA tīklu, VRI ir jāiekļauj visi esošie inženiertehniskie aktīvi, kas kopumā spēj mitināt arī NGA tīklu, kā arī inženiertehniskie aktīvi, kas būs jāizbūvē no jauna, lai mitinātu NGA tīklu. Tāpēc, izstrādājot *BU LRIC+* modeli, VRI nevajadzētu uzņemties pilnīgi jauna infrastruktūras tīkla izbūvi NGA tīkla izvēršanas vajadzībām.

33. VRI ir jānovērtē visi aktīvi, kas veido modelētā tīkla RAB, pamatojoties uz aizstāšanas izmaksām, izņemot atkārtoti izmantojamus mantotos inženiertehniskos aktīvus.
34. VRI ir jānovērtē atkārtoti izmantojamie mantotie inženiertehniskie aktīvi un to atbilstīgā RAB, pamatojoties uz indeksācijas metodi. VRI īpaši ir jānosaka RAB šāda veida aktīviem saskaņā ar regulēto uzskaites vērtību, kurā nav ņemta vērā uzkrātā amortizācija aprēķina veikšanas laikā un kura ir jāindeksē ar atbilstīgu cenas indeksu, piemēram, mazumtirdzniecības cenas indeksu. Ja iespējams, VRI ir jāpārbauda BIT operatora pārskati, lai noteiktu, vai tie kā pamats regulētās uzskaites vērtības rekonstrukcijai ir pietiekami uzticami. Pretējā gadījumā tām ir jāveic novērtējums, pamatojoties uz salīdzināmu dalībvalstu paraugprakses kritēriju. VRI nav jāiekļauj atkārtoti izmantojamie mantotie inženiertehniskie aktīvi, kas ir pilnīgi amortizēti, bet joprojām tiek izmantoti.
35. Piemērojot 34. punktā izklāstīto aktīvu novērtēšanas metodi, VRI ir jāfiksē RAB atbilstīgi atkārtoti izmantojamiem mantotajiem inženiertehniskajiem aktīviem un atkārtoti jāpiemēro katrā nākamajā reglamentētajā laikposmā.
36. VRI ir jānosaka inženiertehnisko aktīvu ekspluatācijas laiks, kas atbilst prognozētajam laikposmam, kurā aktīvs ir derīgs, kā arī pieprasījuma profilam. Kabeļu kanalizācijas gadījumā tas parasti nepārsniedz 40 gadus.
37. Ņemot vērā tehnoloģiskās neitralitātes principu, VRI būtu jāaplūko dažādas pieejas hipotētiski efektīva NGA tīkla modelēšanai atkarībā no piekļuves tehnoloģijas un tīkla topoloģijas, kas vislabāk atbilst valsts apstākļiem. Nosakot piekļuves cenas attiecībā uz pakalpojumiem, kuru pamatā ir tikai vara kabeļi, VRI ir jāpielāgo saistībā ar modelēto NGA aprēķinātās izmaksas, lai atspoguļotu dažādus vairumtirdzniecības piekļuves pakalpojumu elementus, kuru pamatā ir tikai vara kabeļi. Šajā nolūkā VRI ir jāaprēķina cenu atšķirība starp piekļuves produktu, kura pamatā ir, piemēram, *FttC/FttH*, un piekļuves produktu, kura pamatā ir tikai vara kabeļi, attiecīgā gadījumā NGA inženierijas modelī aizstājot optiskos elementus ar vara elementiem, kuriem ir racionāli noteikta cena. Attiecīgā gadījumā VRI var iegūt ar vara kabeļiem saistītās izmaksas, modelējot NGA pārklājuma tīklu, kurā divi paralēli tīkli (vara un šķiedru, *FttH* vai *FttC*) zināmā mērā izmanto vienu inženiertehnisko infras-
- būtiskām svārstībām, nosakot uz izmaksām vērstas piekļuves cenas, gan izstrādājot izmaksu aprēķināšanas metodi, kas ir ieteikta 30.–37. punktā ("ieteiktā izmaksu aprēķināšanas metodika"), gan pēc pabeigšanas to īstenojot vai izmantojot metodiku saskaņā ar 40. punktu.
39. VRI ir jānodrošina, lai ieteiktā izmaksu aprēķināšanas metodika tiktu ieviesta ne vēlāk kā līdz 2016. gada 31. decembrim, izņemot VRI, kuras atbilst 40. punktā minētajiem nosacījumiem.
40. Piemērojot uz izmaksām orientētas piekļuves cenas, VRI pēc 2016. gada 31. decembra var turpināt piemērot to cenu aprēķināšanas metodiku, kuru tās izmanto šā ieteikuma spēkā stāšanās laikā, ja tā atbilst ieteiktās cenu aprēķināšanas metodikas mērķiem, kas izklāstīti 25.–28. apsvērumā, kā arī nodrošina atbilstību šādiem kritērijiem: i) ja tā nemodelē NGA tīklu, tai ir jāatspoguļo pakāpeniska pāreja no vara kabeļu tīkla uz NGA tīklu; ii) tai ir jāpiemēro aktīvu novērtēšanas metode, kurā ņem vērā apstākli, ka atsevišķi inženiertehniskās infrastruktūras aktīvi konkurētspējīgā procesā netiktu atkārtoti; iii) tā ir jāpapildina ar dokumentētām cenu prognozēm saistībā ar vara kabeļu tīklu, kuras apliecina, ka tās būtiski nesvārstīsies un tādējādi ilgtermiņā saglabās stabilitāti un ka alternatīvā metodika atbilst regulatīvās pārredzamības un paredzamības mērķim, kā arī vajadzībai nodrošināt cenu stabilitāti; iv) saistībā ar to ir jāveic tikai nelieli pielāgojumi attiecībā uz dalībvalstī spēkā jau esošo izmaksu aprēķināšanas metodiku, lai nodrošinātu atbilstību pirmajiem trim kritērijiem.
41. Komisija paredz, ka, ņemot vērā piekļuves cenas aplūkotajās dalībvalstīs un paturot prātā ierobežotu vietējo izmaksu atšķirību iespēju, domājams, ka ieteiktās cenu aprēķināšanas metodikas (piemēram, tādas, kuras pamatā ir moderns un efektīvs tīkls, kura atspoguļo stabilas un paredzamas vara kabeļu tīklu piekļuves vairumtirdzniecības cenas laika gaitā un pienācīgi un saskanīgi risina sarūkošo apjomu ietekmi) un saskaņā ar 40. punktu izmantotās metodikas galveno elementu piemērošana nodrošinās stabilas vara kabeļu tīklu piekļuves cenas un Savienības vidējo ikmēneša piekļuves īres cenu attiecībā uz atsaistīto vietējo pilno vara kabeļu līniju diapazonā no 8 līdz 10 euro (neieskaitot nodokļus) 2012. gada cenās (cenu diapazons).
42. Tādējādi tajās dalībvalstīs, kurās laikā, kad šis ieteikums stājas spēkā, ikmēneša piekļuves īres cenas attiecībā uz atsaistīto vietējo pilno vara kabeļu līniju ietilpst cenu diapazonā, kas pielāgots atbilstīgi Savienības vidējam (gada) mazumtirdzniecības cenu indeksam, līdz 2016. gada 31. decembrim VRI var turpināt piemērot izmaksu aprēķināšanas metodiku, kuru tā izmanto šā ieteikuma spēkā stāšanās laikā. Tas neietekmē iespēju, ka VRI, kuras atbilst 40. punktā minētajiem nosacījumiem, turpinās piemērot

Izmaksu aprēķināšanas metodikas ieviešana

- šādu metodiku arī pēc šā perioda. VRI jāpatur prātā regulatīvās pārredzamības un paredzamības mērķi, kā arī vajadzība nodrošināt cenu stabilitāti bez būtiskām svārstībām.
43. Izņemot 40. punktā paredzētos gadījumus, tajās dalībvalstīs, kurās laikā, kad stājas spēkā šis ieteikums, ikmēneša piekļuves īres cenas attiecībā uz atsaistīto vietējo pilno vara kabeļu līniju neietilpst cenu diapazonā, VRI pēc iespējas drīzāk ir jāaprēķina izmaksas un izrietošās piekļuves cenas, pamatojoties uz ieteikto izmaksu aprēķināšanas metodiku, un laikus jāziņo par attiecīgo pasākuma projektu atbilstīgi Direktīvas 2002/21/EK 7. pantam, lai nodrošinātu pilnīgu ieteiktās izmaksu aprēķināšanas metodikas īstenošanu laikposmā līdz 2016. gada 31. decembrim, paturot prātā iespējamu vajadzību īstenot pakāpeniskus cenu pielāgojumus, it īpaši dalībvalstīs, kurās piekļuves cenas pašlaik nav orientētas uz izmaksām. Attiecībā uz paziņošanas laiku ir jāņem vērā apstākļi, ka gadījumā, ja starpība starp regulēto likmi, kura noteikta šā ieteikuma spēkā stāšanās laikā, un likmi, kas izriet, VRI piemērojot ieteikto cenu aprēķināšanas metodiku, ir būtiska, VRI ir jāpiemēro piekļuves cenas, kas pakāpeniski nodrošina, ka likme, kas izriet no VRI piemērotās ieteiktās izmaksu aprēķināšanas metodikas, ir sasniegta ne vēlāk kā līdz 2016. gada 31. decembrim, ņemot vērā ietekmi, ko pēkšņi cenu pielāgojumi var radīt attiecībā uz konkurenci. Lai novērstu šaubas, šajā ieteikumā nav noteikta prasība, kas paredzētu, ka VRI ir jāpiemēro diapazonā ietilpstošās piekļuves cenas, ja VRI piemēro ieteikto izmaksu aprēķināšanas metodiku vai metodiku, kura izmantota saskaņā ar 40. punktu.
44. VRI, kuras plāno piemērot 40. punktu, ir laikus jāziņo par attiecīgo pasākuma projektu atbilstīgi Direktīvas 2002/21/EK 7. pantam, lai Komisija pārskatītu atbilstību tiesiskajam regulējumam, jo īpaši šim ieteikumam, kā arī nodrošinātu laicīgu īstenošanu.
45. Izņēmuma kārtā, ja VRI, jo īpaši ierobežotu resursu dēļ, nevar pabeigt ieteiktās izmaksu aprēķināšanas metodikas ieviešanu līdz 2016. gada 31. decembrim, tai ir jānosaka pagaidu piekļuves cenas, pamatojoties uz kritēriju, kurā ņemts vērā tikai VRI salīdzināmās valstīs (attiecībā uz izmaksu ieguldījumiem) noteikto piekļuves cenu vidējais rādītājs, kā arī atbilstīgi šim ieteikumam. BEREC, tostarp tā saistītajām darba grupām, sadarbībā ar Komisiju ir jāatbalsta VRI pēc iespējas drīzāk ieteiktās izmaksu aprēķināšanas metodikas ieviešanā, lai tās pārvarētu šo resursu ierobežojumu, jo īpaši ieteiktās cenu aprēķināšanas metodes īstenošanas izmaksas.
46. Kad VRI ir pabeigušas ieteiktās cenu aprēķināšanas metodikas ieviešanu, tām ir jāapsver tās saglabāšana, piemērojot Direktīvas 2002/21/EK 8. panta 5. punkta a) apakšpunktu, lai veicinātu regulatīvo paredzamību, nodrošinot stabilas piekļuves cenas vismaz divos attiecīgos pārskata posmos, ja tās šā perioda laikā veic cenu kontroles pienākumu.
47. Īstenojot ieteikto cenu aprēķināšanas metodiku vai citas cenu aprēķināšanas metodikas, kas atbilst 40. un 44. punktam, un VRI nodrošinot metodikas atbilstību 46. punktam, VRI izmaksu noteikšanas metodikā iekļautie dati ir jāatjaunina tikai jauna tirgus pārskata veikšanas gadījumā – principā pēc trim gadiem. Atjauninot modeļi, VRI principā un ar nosacījumu, ka tirgus apstākļi joprojām ir stabili, ir tikai jāpielāgo šie dati atbilstīgi faktiskajai atsevišķu ieguldījuma cenu izaugsmei un jebkurā gadījumā laika gaitā jānodrošina pilnīga to izmaksu atgūšana, kas radušās, sniedzot regulētos vairumtirdzniecības piekļuves pakalpojumus. VRI ir jāpublicē atjauninātās izmaksu aprēķināšanas metodikas rezultāti, kā arī izrietošās piekļuves cenas pēc atbilstīga trīs gadus ilga perioda.

REGULĒTO VAIRUMTIRDZNICĪBAS PIEKĻUVES CENU NEIEVIEŠANA NGA TĪKLOS

48. VRI ir jāpieņem lēmums nepiemērot vai nesaglabāt regulētās vairumtirdzniecības piekļuves cenas par aktīviem NGA vairumtirdzniecības ieguldījumiem, izņemot ieguldījumus, kas atbilstīgi Direktīvas 2002/19/EK 13. pantam norādīti 49. punktā, ja attiecīgā pasākuma ietvaros VRI BIT operatoram piemēro nediskriminēšanas pienākumus attiecībā uz tādiem pasīvajiem un aktīvajiem NGA vairumtirdzniecības ieguldījumiem saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK 10. pantu, kas atbilst:

- a) IL saskaņā ar 51. punktā noteikto procedūru;
- b) pienākumiem saistībā ar tehnisko pārņemamību atbilstīgi 11.–18. punktā izklāstītajiem nosacījumiem, ja IL vēl nav pilnīgi īstenota; un
- c) pienākumiem saistībā ar ekonomiskās pārņemamības pārbaudi atbilstīgi 56. punktā sniegtajiem ieteikumiem,

ja faktiskā izplatība šādiem augšupējiem vairumtirdzniecības ieguldījumiem vai netaustāmiem vai virtuāliem vairumtirdzniecības ieguldījumiem, kas nodrošina līdzvērtīgas funkcijas vai alternatīvas infrastruktūras, rada pierādāmu mazumtirdzniecības cenas ierobežojumu.

49. VRI ir jāpieņem lēmums nepiemērot vai nesaglabāt regulētās vairumtirdzniecības piekļuves cenas par pasīviem NGA vairumtirdzniecības ieguldījumiem vai netaustāmiem vai virtuāliem vairumtirdzniecības ieguldījumiem, kas piedāvā līdzvērtīgas funkcijas, atbilstīgi Direktīvas 2002/19/EK 13. pantam, ja attiecīgā pasākuma ietvaros VRI BIT operatoram piemēro nediskriminēšanas pienākumus attiecībā uz tādiem pasīvajiem NGA vairumtirdzniecības ieguldījumiem vai netaustāmiem vai virtuāliem vairumtirdzniecības ieguldījumiem, kas piedāvā līdzvērtīgas funkcijas, saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK 10. pantu, kas atbilst:
- a) IL saskaņā ar 51. punktā noteikto procedūru;
 - b) pienākumiem saistībā ar tehnisko pārņemamību atbilstīgi 11.–18. punktā izklāstītajiem nosacījumiem, ja IL vēl nav pilnīgi īstenota; un
 - c) pienākumiem saistībā ar ekonomiskās pārņemamības pārbaudi atbilstīgi 56. punktā sniegtajiem ieteikumiem;
- ar nosacījumu, ka:
- d) VRI var apliecināt, ka BIT operatora piedāvātais mantotais piekļuves tīkla produkts, uz kuru attiecas uz izmaksām orientētas cenas kontroles pienākums saskaņā ar 30.–37. punktā vai 40. punktā izklāstīto cenu noteikšanas metodiku, ir vara kabeļu atskaites punkts un tādējādi rada pierādāmu mazumtirdzniecības cenas ierobežojumu; vai
 - e) VRI var apliecināt, ka operatori, kuri sniedz mazumtirdzniecības pakalpojumus vienā vai vairākās alternatīvās infrastruktūrās, kuras nekontrolē BIT operators, var nodrošināt pierādāmu mazumtirdzniecības cenas ierobežojumu. Šā nosacījuma nolūkos “kontrolē” ir jāinterpretē atbilstīgi konkurences tiesību principiem.
50. Ģeogrāfiskajos tirgos, kuros 48. un 49. punktā izklāstītie nosacījumi ir pildīti tikai atsevišķās šādu tirgu daļās, VRI ir jādažādo reglamentējošie pasākumi un jāsauglabā vai jāpieņem cenu kontroles pienākumi atbilstīgi Direktīvas 2002/19/EK 13. pantam tikai tajās tirgus daļās, kurās šie nosacījumi nav izpildīti. VRI ir jāīsteno ieteiktā cenu aprēķināšanas metodika, lai rezultātus neietekmētu dažādoti reglamentējošo pasākumu piemērošana konkrētā ģeogrāfiskajā tirgū.
51. Tiek uzskatīts, ka VRI ir piemērojusi IL atbilstīgi 48. punkta a) apakšpunktam un 49. punkta a) apakšpunktam, ja tā tajā pašā noslēguma pasākumā, kurā VRI pieņem lēmumu nepiemērot vai nesaglabāt regulētās vairumtirdzniecības piekļuves cenas par NGA vairumtirdzniecības ieguldījumiem, iekļauj šo reglamentējošo pasākumu, par kuru atbilstīgi Direktīvas 2002/21/EK 7. pantam ir veikta apspriešanās. Pasākumā jāiekļauj sīka informācija un IL īstenošanas termiņš (“plāns”). Plānā jāiekļauj konkrēti posmi ar katra posma īstenošanas grafiku. Pirmajos posmos obligāti jāiekļauj pienākumi nodrošināt tehnisko pārņemamību un paredzēt atbilstīgāko GDR, PLL un PLG piemērošanu, kas ir vajadzīgi svarīgāko regulēto vairumtirdzniecības pakalpojumu sniegšanai pēc iespējas drīzāk un ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc IL pienākuma piemērošanas.
52. VRI nav jāpieņem regulētās vairumtirdzniecības piekļuves cenas nevienam NGA vairumtirdzniecības ieguldījumam tajā pašā tirgū, kurā ir nodrošināta atbilstība 48. un 49. punktā noteiktajām prasībām neatkarīgi no tā, vai IL pienākums ir piemērots visai ieguldījumu kopai minētajā tirgū jeb arī tas attiecas tikai uz tiem minētā tirgus līmeņiem, kurus VRI uzskata par atbilstīgiem.
53. VRI lēmums nepiemērot vai nesaglabāt regulētās vairumtirdzniecības piekļuves cenas neattiecas uz inženiertehniskās infrastruktūras piekļuvi neatkarīgi no tā, vai tā ir daļa no produktu tirgus vai noteikta kā papildu reglamentējošais pasākums.
54. Ja VRI ir nolēmusi atcelt iepriekš piemērotas regulētas vairumtirdzniecības piekļuves cenas, pamatojoties uz saskaņotu IL plānu, un BIT operators nenodrošina atbilstību apstiprinātajiem kritērijiem, VRI ir jāapsver iespēja atkārtoti piemērot regulētās vairumtirdzniecības piekļuves cenas atbilstīgi šajā ieteikumā izklāstītajai metodikai un saskaņā ar Direktīvā 2002/19/EK paredzētajiem principiem vai arī jāizskata savu pilnvaru izmantošanas iespēja, lai piemērotu sodu atbilstīgi tiesiskajam regulējumam.
55. VRI jāpapildina lēmums nenoteikt vai nesaglabāt regulētās vairumtirdzniecības piekļuves cenas ar pasākumiem, kas paredzēti NGA platjoslas ieguldījumu vides un konkurences apstākļu attīstības pārraudzībai, proti, aicinot operatorus regulāri iesniegt VRI atjauninātu informāciju par ieguldījumiem un NGA izvēršanas plāniem, kas pēc tam VRI, ja tas ir juridiski iespējams, jāpārsūta specializētajam Komisijas un BEREC ekspertu tīklam, kurš aprakstīs 69. apsvērumā.
56. Tiek uzskatīts, ka VRI ir piemērojusi 48. punkta c) apakšpunktā, kā arī 49. punkta c) apakšpunktā paredzētos ekonomiskās pārņemamības pienākumus, ja tā tajā pašā noslēguma pasākumā, kurā VRI pieņem lēmumu nepiemērot vai nesaglabāt regulētās vairumtirdzniecības piekļuves cenas par NGA vairumtirdzniecības ieguldījumiem, iekļauj a), b) un c) apakšpunktā uzskaitītos

elementus, par kuriem atbilstīgi Direktīvas 2002/21/EK 7. pantam ir veikta apspriešanās:

a) sīka informācija par *ex ante* ekonomiskās pārņemamības pārbaudi, kuru VRI piemēros, atbilstīgi turpmāk II pielikumā sniegtajiem norādījumiem, obligāti norādot vismaz šādus parametrus:

i) atbilstīgās vērā ņemtās pakārtotās izmaksas;

ii) atbilstīgo izmaksu standartu;

iii) atbilstīgos regulētos vairumtirdzniecības ieguldījumus, kā arī attiecīgās atsaucenes cenas;

iv) atbilstīgos mazumtirdzniecības produktus;

v) atbilstīgu laikposmu pārbaudes veikšanai;

b) procedūra, kuru VRI ievēros, veicot *ex ante* ekonomiskās aizstājamības pārbaudi, norādot, ka VRI šādu procedūru var sākt pēc savas iniciatīvas vai pēc trešo pušu pieprasījuma jebkurā laikā, bet ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc attiecīgā mazumtirdzniecības produkta laišanas tirgū, un kuru pabeidz pēc iespējas ātrāk un jebkurā gadījumā četru mēnešu laikā pēc procedūras sākšanas. Saistībā ar procedūru ir skaidri jānorāda, ka *ex ante* ekonomiskās pārņemamības pārbaude, ko VRI veic atbilstīgi 48. punkta c) apakšpunktam un 49. punkta c) apakšpunktam, atšķiras no starpības samazināšanas pārbaudēm, kuras saskaņā ar konkurences tiesību aktiem var veikt *ex post*, un šīs pārbaudes neietekmē;

c) reglamentējošais pasākums, ko tā piemēros, ja pārbaudes rezultāti būs neapmierinoši, izmantojot tiesiskajā regulējumā noteiktos instrumentus atbilstības nodrošināšanai, kā arī attiecīgā gadījumā nosakot prasību, lai BIT operators atrisina ekonomiskās pārņemamības jautājumu atbilstīgi VRI norādījumiem, kā arī pamatojoties uz veiktās *ex ante* ekonomiskās pārņemamības pārbaudes rezultātiem. Ja VRI uzskata, ka mazumtirdzniecības piedāvājums, kas nav tehniski pārņemams, radītu būtisku kaitējumu konkurencei, tai atbilstīgi Direktīvas 2002/20/EK 10. pantam jāpieprasa, lai BIT operators izbeidz vai atliek attiecīgā mazumtirdzniecības piedāvājuma laišanu tirgū līdz brīdim, kad ir izpildīta prasība par tehnisko pārņemamību.

57. Kad pasākums ir pieņemts, VRI savā tīmekļa vietnē publicē plānu un informāciju par *ex ante* ekonomiskās pārņemamības pārbaudi kā daļu no noslēguma pasākuma. VRI ir jāapsver visu saskaņā ar tiesisko regulējumu nodrošināto izpildes instrumentu izmantošana, lai nodrošinātu atbilstību visiem piemēroto pasākumu aspektiem.

58. Nosacījumi, kas ir izklāstīti 48.–57. punktā, nav jāuzskata par vienīgajiem apstākļiem, kuros VRI var izlemt nenoteikt regulētas piekļuves cenas NGA vairumtirdzniecības ieguldījumiem. Atkarībā no tā, kā tiek apliecināta patiesi vienlīdzīga piekļuve, un no konkurences apstākļiem, jo īpaši saistībā ar patiesu uz infrastruktūru balstītu konkurenci, ir iespējami citi gadījumi, kuros regulēto vairumtirdzniecības piekļuves cenu piemērošana nav attaisnojama atbilstīgi tiesiskajam regulējumam.

NOSLĒGUMA NOTEIKUMI

59. Šis ieteikums neietekmē tirgus definīcijas, tirgus analīžu rezultātus, kā arī reglamentējošos pienākumus, ko atbilstīgi Direktīvas 2002/21/EK 15. panta 3. punktam un 16. pantam pirms šā ieteikuma stāšanās spēkā ir pieņēmušas valsts regulatīvās iestādes.

60. Šajā ieteikumā attiecībā uz 30.–37. punktā izklāstīto ieteikto izmaksu metodikas ieviešanu ir paredzēts pārejas periods līdz 2016. gada 31. decembrim. Tādējādi ir paredzēts, ka tā ietekme tiks nodrošināta pakāpeniski un ilgākā laikposmā. Ietekmi uz ieguldījumiem, konkurenci un mazumtirdzniecības cenām cieši pārraudzīs BEREC un Komisija, cita starpā pamatojoties uz informāciju, ko sniedz VRI atbilstīgi 55. punktam. Šo ieteikumu pārskatīs, kad būs pilnīgi novērtēta tā ietekme – paredzams, ka tas būs iespējams ne agrāk kā septiņus gadus pēc tā stāšanās spēkā. Komisija, ņemot vērā tirgus attīstību, var nolemt pārskatīšanu veikt agrāk.

Šis ieteikums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2013. gada 11. septembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietniece
Neelie KROES

*I PIELIKUMS***Īstenošanas laika noteikšana un informācijas sniegšana**

Novērtējot pienācīgu vajadzīgā īstenošanas perioda ilgumu, VRI ir jāņem vērā šādi faktori:

- 1) vai produkts ir jauns produkts vai esoša produkta atjauninājums;
 - 2) laiks, kas vajadzīgs, lai apspriestos un vienotos par vairumtirdzniecības procesiem attiecīgo pakalpojumu sniegšanai;
 - 3) laiks, kas vajadzīgs standartpiedāvājuma izstrādei un līgumu parakstīšanai;
 - 4) laiks, kas vajadzīgs attiecīgo IT sistēmu mainīšanai vai atjaunināšanai;
 - 5) laiks, kas vajadzīgs jaunā mazumtirdzniecības piedāvājuma pārdošanai.
-

II PIELIKUMS

Ex ante ekonomiskās pārņemamības pārbaudes parametri

Ja atbilstīgi 51. punktam IL pienākumi jau ir izpildīti vai tiek pildīti un ja ir nodrošināta tehniskā pārņemamība, 56. punktā minētajā *ex ante* ekonomiskās pārņemamības pārbaudē novērtē, vai starpība starp attiecīgo mazumtirdzniecības produktu cenu un attiecīgo NGA regulēto vairumtirdzniecības piekļuves ieguldījumu cenu sedz papildu pakārtotās izmaksas un pienācīgu kopīgo izmaksu īpatsvaru. Nosakot *ex ante* ekonomiskās pārņemamības pārbaudes parametrus, VRI jānodrošina, lai saistībā ar ieguldījumu riska dalīšanu BIT operators nenokļūtu neizdevīgākā situācijā salīdzinājumā ar piekļuves prasītājiem.

56. punkta a) apakšpunktā minētie parametri ir šādi:

i) attiecīgās pakārtotās izmaksas

Pakārtotās izmaksas aprēķina, pamatojoties uz BIT operatora pakārtoto uzņēmumu izmaksām (VEK pārbaude). VRI ir jāizmanto revidētās BIT operatoru pakārtotās izmaksas, ja tās ir pietiekami izvērstas. Ja iepriekš ir tikusi apgrūtināta ienākšana tirgū vai izvēršana (ko, piemēram, apliecina iepriekšējie konstatējumi attiecībā uz darbību tirgū) vai ja ārkārtīgi nelielais līniju apjoms un to ievērojami ierobežotais ģeogrāfiskais aptvērumš salīdzinājumā ar BIT operatora NGA tīklu norāda uz to, ka objektīvi ekonomiskie apstākļi nesekmē alternatīvu operatoru uzņēmējdarbības paplašināšanos, VRI var veikt mēroga pielāgojumus BIT operatora pakārtotajām izmaksām, lai nodrošinātu, ka ekonomiskā pārņemamība ir reāli iespējama. Šādos gadījumos VRI noteiktajam pienācīgi efektīvajam mērogam nav jāpārsniedz tirgus struktūras mērogs ar pietiekamu atbilstīgu operatoru skaitu, lai nodrošinātu īstenu konkurenci, ņemot vērā arī citas konkurējošās platformas.

ii) atbilstīgs izmaksu standarts

Piemērotais standarts ir atbilstīgā pakārtotā pakalpojuma sniegšanas papildu izmaksas. Papildu izmaksu (tostarp pamatkapitāla izmaksu) aprēķināšanai un ar pakārtotajiem pasākumiem saistīto kopīgo izmaksu uzcenojuma pievienošanai jāizmanto *BU LRIC+* modelis.

iii) atbilstīgie regulētie vairumtirdzniecības ieguldījumi un atbilstīgās atsauces cenas

VRI ir jānosaka piemērotākie regulētie ieguldījumi, kuru izmanto vai saskaņā ar prognozēm izmantos piekļuves prasītāji NGA vairumtirdzniecības slānī, kas, domājams, dominēs pašreizējā tirgus pārskata periodā, ņemot vērā BIT operatoru izvēršanas plānus, izvēlētas tīkla topoloģijas un vairumtirdzniecības piedāvājuma izmantojumu.

Šādu ieguldījumu var veidot aktīvs ieguldījums, pasīvs ieguldījums vai netaustāms vai virtuāls ieguldījums, kas nodrošina pasīvajam ieguldījumam līdzvērtīgas funkcijas.

VRI ir jāveic *ex ante* ekonomiskās pārņemamības pārbaude, lai novērtētu starpību starp tālāk iv) punktā minēto(-ajiem) mazumtirdzniecības produktu(-iem) un atbilstīgāko regulēto ieguldījumu, kas noteikts izvēlētajā NGA vairumtirdzniecības slānī.

Turklāt, ja šāda pieeja ir pamatota, jo īpaši tad, ja iv) punktā minētais mazumtirdzniecības produkts tiek laists tirgū, pamatojoties uz atšķirīgu, nevis iepriekš noteikto ieguldījumu, vai gadījumā, ja jaunajā NGA vairumtirdzniecības slānī ir ievērojams piekļuves pieprasījums, VRI ir arī jānovērtē starpība starp mazumtirdzniecības produktu un jauno NGA regulēto vairumtirdzniecības ieguldījumu.

Ja BIT operatoru tīklu raksturlielumi un vairumtirdzniecības piedāvājumu pieprasījums dalībvalsts teritorijā ievērojami atšķiras, VRI ir jānovērtē atbilstīgākā NGA regulētā vairumtirdzniecības slāņa diferencēšana atbilstīgi ģeogrāfiskajam apvidum un attiecīgi jāpielāgo pārbaude.

Nosakot atbilstīgo vairumtirdzniecības atsauces cenu, VRI ir jāņem vērā piekļuves cena, ko BIT operators faktiski piemēro trešām personām, kuras prasa piekļuvi, par atbilstīgo regulēto vairumtirdzniecības ieguldījumu. Šim vairumtirdzniecības piekļuves cenām ir jābūt līdzvērtīgām cenām, kuras BIT operators piemēro savai mazumtirdzniecības struktūrai. Lai konkrētajos valsts apstākļos nodrošinātu pienācīgu līdzsvaru starp efektīvu un elastīgu cenu noteikšanas stratēģiju stimulēšanu vairumtirdzniecības līmenī un vienlaikus nodrošinātu piekļuves prasītājiem pietiekamu starpību nolūkā saglabāt ilgtspējīgu konkurenci, VRI ir jāvēlē pienācīga uzmanība apjoma atlaižu un/vai starp BIT operatoru un piekļuves prasītājiem noslēgtu ilgtermiņa piekļuves cenas noteikšanas līgumu spēkā esībai.

iv) attiecīgie mazumtirdzniecības produkti

VRI ir jānovērtē atbilstīgākie mazumtirdzniecības produkti, tostarp platjoslas pakalpojumi ("pamatprodukti"), kurus pamatojoties uz noteikto NGA vairumtirdzniecības piekļuves slāni, piedāvā BIT operators. VRI ir jānosaka pamatprodukti, pamatojoties uz pašreizējiem un prognozētajiem tirgus novērojumiem, jo īpaši ņemot vērā to atbilstību pašreizējiem un turpmākiem konkurences apstākļiem. Tam jāietver mazumtirdzniecības tirgus daļu novērtēšana attiecībā uz to produktu apjomu un vērtību, kuru pamatā ir NGA regulētie vairumtirdzniecības ieguldījumi, un, ja iespējams, izdevumiem par reklāmu. Pamatprodukti, visticamāk, tiks piedāvāti kā pakete. Ja domājams, ka šīs paketes

aizstās pamatproduktu, VRI jānovērtē pakešu inovatīvās atšķirības. Turklāt VRI ir jāaplūko, vai konkrētais mazumtirdzniecības produkts, kas var nebūt BIT operatora svarīgāko mazumtirdzniecības produktu vidū, ir īpaši pievilcīgs alternatīvajiem operatoriem, kuri, iespējams, koncentrējas uz konkrētu nišu vai zemākas kvalitātes mazumtirdzniecības produktiem. VRI var pieņemt lēmumu iekļaut šādu produktu pamatproduktu grupā.

v) attiecīgais laikposms

VRI ir jānovērtē pamatproduktu ienesīgums, pamatojoties uz dinamisku vairāku periodu analīzi, piemēram, diskontētas naudas plūsmas (DNP) pieeju. VRI ir jānosaka pienācīgs atsaucē laikposms, lai tajā novērtētu, vai starpība starp pamatprodukta mazumtirdzniecības cenu un attiecīgo NGA vairumtirdzniecības piekļuves ieguldījumu cenu ļauj atgūt pakārtotās izmaksas (tostarp pienācīgu kopīgo izmaksu īpatsvaru), kas aprēķinātas atbilstīgi i) un ii) punktam.

Attiecīgais šīs *ex ante* ekonomiskās pārņemamības pārbaudes veikšanai paredzētais periods ir jānosaka atbilstīgi vidējam aprēķinātajam klientu abonementu ilgumam. Šāds vidējais klientu abonementu ilgums būtu periods, kura laikā klients palīdz atgūt a) pakārtotās izmaksas, kuras aprēķinātas uz gadu saskaņā ar attiecīgajam aktīvam atbilstīgu amortizācijas metodi un to atbilstīgu aktīvu ekspluatācijas ilgumu, kuri nepieciešami mazumtirdzniecības operācijās (tostarp tīkla izmaksas, kas nav iekļautas vairumtirdzniecības NGA piekļuves pakalpojumā), un b) citas pakārtotās izmaksas, kas parasti netiek aprēķinātas uz gadu (parasti abonementu piesaistīšanas izmaksas) un kas operatoram parasti rodas, piesaistot klientus, un ko tam jāamēģina atgūt vidējā klientu abonementa laikā.

Aprēķinot vidējo klientu abonementu ilgumu, VRI ir pienācīgi jāņem vērā pakalpojumu sniegšanas atšķirīgās iezīmes un konkurences apstākļi saistībā ar NGA tīkliem, salīdzinot ar mantoto vara kabeļu tīklu, kuru rezultātā NGA tīklu vidējais abonementu ilgums, domājams, atšķirsies no vara kabeļu lietotāju abonementu ilguma.

Norādījumi, kas sniegti attiecībā uz *ex ante* ekonomiskās pārņemamības pārbaudi, kura minēta 56. punktā un šajā pielikumā, attiecas tikai uz šā ieteikuma piemērošanas jomu, kas ir saistīta ar Direktīvas 2002/21/EK 15. un 16. panta piemērošanu, kā arī Direktīvas 2002/19/EK 10. un 13. panta piemērošanu, un tādējādi tie ir piemērojami atšķirīgos apstākļos nekā *ex ante* cenu starpības samazināšanas pārbaudes, kuras piemēro regulētām vairumtirdzniecības piekļuves cenām, un nekādā veidā neietekmē Komisijas un/vai valsts kompetento iestāžu veikto konkurences noteikumu piemērošanu, kā arī Vispārējās tiesas un Eiropas Savienības Tiesas sniegto interpretāciju. Šie ieteikumi neietekmē arī nevienu pasākumu, ko Komisija varētu veikt, un nevienas pamatnostādnes, kuras Komisija varētu pieņemt nākotnē saistībā ar konkurences tiesību aktu piemērošanu Savienībā.